

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Disputatio I. De Vniversali in Genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

cante, quomodo universale sumitur in hac propositione; *Universale est quadruplex*; vel *Universale est existens independente à 2^a intentione formali*. His suppositis sit

RESOLUTIO I.

IV. **D**ico 1°. objectum materiale Isagoges Porphyriane est *Universale simpliciter & personaliter sumptum pro suis inferioribus*.

v. Probatur 1^a pars conclusionis. Id omne, de quo per se & principaliter in Isagoge tractatur, est objectum materiale Isagoges; sed in illa per se & principaliter tractatur de *Universali simpliciter sumpto*, ergo, &c.

vi. Probatur minor 1°. quia in illa per se & principaliter tractatur de genere, specie, differentia, &c. ad quæ *Universale simpliciter sumptum* se habet instar partis ad totum, sive ut genus definiti; sed totum non distinguitur à partibus, ergo etiam in illa per se & principaliter tractatur de *Universali simpliciter sumpto*.

vii. Confirmatur, quia tota definitio *Universalis simpliciter sumpti* ingreditur definitione generis, speciei, differentie, &c. de quibus continuus per se & principaliter est sermo in Isagoge, ergo, &c.

viii. Probatur minor 2°. Porphyrius cap. 2° de genere sic habet, *Eorum quæ prædicantur, alia de uno solo dicuntur, ut individua: alia de pluribus prædicantur: subsumo, sed prædicari de pluribus ibi sistendo, non est definitio Universalis personaliter sumpti, sive generis, speciei, differentie, &c. secundum ea, quæ habent independentem ab intellectu; & est definitio Universalis simpliciter sumpti, sive generis, speciei differentie, &c. secundum ea, quæ habent dependentem ab intellectu, id est, tam confusè conceptorum, ut appareant unum sub conceptu; ergo in Isagoge per se & principaliter tractatur de *Universali simpliciter sumpto pro suis inferioribus*.*

ix. Dixi per se & principaliter, ut excludam individuum & speciem subijcibilem ut talem, à ratione materialis objecti Isagoges; quia de illis in Isagoge non nisi minus principaliter & per accidens tractatur, in quantum sunt subiecta Prædicabilem, & utilia ad cognitionem eorum.

x. Probatur 2^a pars, quia in Isagoge ubique definitur & tractatur de *universali personaliter sumpto pro suis inferioribus*, sive genere, specie, &c. secundum ea, quæ habent independentem ab intellectu, ergo, &c.

xi. Dices fortè, genus, species, &c. non sunt significata *Universalis independentem ab intellectu*; sed significatum *Universalis personaliter sumpti pro suis inferioribus* debet esse independentem ab intellectu, ergo licet in Isagoge ubique definiatur, & tractetur

de genere, specie, &c. non ideo tamen in ea tractatur de *Universali personaliter sumpto*. Pro solutione

xii. Nota dari posse tertias & quartas intentiones formales; nam sicut 2^a intentio formalis, ideo talis dicitur, quia est reflexiva supra 1^{am} formalem; ita 3^a formalis dicitur illa, quæ est reflexiva supra secundam; 4^a quæ supra tertiam: idem die proportionaliter de objectiva. Ad vitandam tamen confusionem oriundam ex tali multiplicitate intentionum, non solent Philosophi uti nominibus tertiarum, quarum, &c. intentionis; sed tantum primæ & secundæ; quia scilicet 1^a & 2^a intentio terminans ulteriorem conceptum, eodem modo se habet, ac alia natura realis terminans conceptum: sicut enim hæc terminans conceptum secundum ea, quæ habet dependentem à conceptu à se distincto, dicitur 2ª intentio objectiva; ita genus, *Universale* & qualibet intentio terminans conceptum secundum ea, quæ habet dependentem à conceptu à se distincto, dicitur 2ª intentio objectiva: è contrà verò sicut natura realis terminans conceptum secundum ea, quæ habet independentem à conceptu à se distincto, dicitur 1ª intentio objectiva; ita genus, *Universale*, & qualibet intentio terminans conceptum secundum ea, quæ habet independentem à conceptu à se distincto, dicitur 1ª objectiva. Hoc notato

xiii. Respondeo negando antecedens; per intellectum enim in definitionibus Suppositionum simplicis & personalis positum intelligitur conceptus distinctus à re, quæ ita supponi dicitur: genus verò, species, &c. licet non sint independentem ab intellectu producente; sumpta tamen secundum proprias definitiones verè sunt independentem à conceptu à se distincto, & ulteriori; unde sunt 1^æ intentiones objectivæ respectu ulterioris conceptus, licet materialiter sint 2^æ objectivæ, quatenus in se continent 1^{am} intentionem formalem.

RESOLUTIO II.

xiv. **D**ico 2°. objectum formale quo Isagoges est ipsa prædicabilitas.

xv. Probatur, quia objectum formale est ratio sub qua objectum materiale consideratur; sed *Universale*, tam simpliciter, quam personaliter acceptum, consideratur sub ratione prædicabilis, ut vel ex ipsis ejus definitionibus constat; ergo, &c.

RESOLUTIO III.

xvi. **D**ico 3°. Objectum totale & adequatum Isagoges est *Universale simpliciter & personaliter acceptum, ut prædicabile*.

xvii. Probatur, quia objectum totale & adequatum constari debet ex materiali & formali sub quo; sed illud ex utroque constatur; ergo, &c.

DISPUTATIO PRIMA

De Universalis in genere.

DUBIUM I.

Quid Universalis in genere, & quotuplex.

RESOLUTIO I.

xviii. **D**ico 1°. *Universale in genere est unum & multa, sive unum dicens ordinem ad multa*. Ita omnes communiter; ut homo respectu Petri & Pauli: unde quot modis aliquid est unum multa, sive unum dicens ordinem ad multa, tot modis est *Universale*.

RESOLUTIO II.

xix. **D**ico 2°. *Universale in genere est quadruplex*: in causando scilicet, significando, representando, & prædicando: in causando est causa productiva multorum effectuum: in significando est signum significativum multorum effectuum: in representando est actus unus intellectus representativus multorum entium: verum cum hæc non sint *Universalis* ad mentem Philosophorum, prout scilicet *Universale* opponitur singulari,

ad institutum præsens non pertinent, nec de illis amplius erit sermo; sed de Universalis in prædicando, sive affirmando dumtaxat. Pro quo sit

DVBIVM II.

Quid sit Universale in prædicando sive logicum.

RESOLUTIO I.

xx. Dico 1°. Universale in prædicando latè sumptum est ens unum aptum prædicari de multis cum sui multiplicatione, abstrahendo à conditionibus infra adferendis: juxta hanc autem definitionem entia rationis strictè, ut chimæ respectu hujus & hujus chimæ; æquivoca, ut canis respectu canis celestis & terrestis; entia incompleta, ut anima respectu hujus & hujus animæ; entia per accidens, ut populus pro gente respectu hujus & hujus populi; complexa, ut homo albus respectu hujus & hujus hominis albi, &c. sunt Universalia.

RESOLUTIO II.

xxi. Dico 2°. Universale in prædicando sive Logicum strictè & juxta mentem Philosophorum sumptum est ens reale, completum, unum voce, re & significatione, aptum prædicari de multis divinis, & cum sui multiplicatione.

xxii. Per ly reale, id est, reipsa existens, vel potens existerè, excludit entia rationis strictè, ut est chimæ respectu hujus & hujus chimæ.

xxiii. Per ly completum (saltem Phycicè) excludit partes essentielles Phycas, uti est anima, corpus, &c. & integrales, uti est, pes, manus &c.

xxiv. Per ly unū voce excludit voces complexas non habentes unam significationem sive omnes voces complexas voce & significatione. Vti est animal rationale respectu hujus & hujus animalis rationalis.

xxv. Per ly unum re & significatione (quæ vix, aut nihil differunt) excludit artefacta, uti est, domus: aggregata per accidens, uti est, cumulus lapidum, & nomina collectiva, uti est, urbs, populus pro gente; æquivoca, &c.

xxvi. Per ly aptum prædicari de multis excludit individuum, quod quatenus unum significatione, de uno tantum est aptum prædicari, puta verè & non falsò; aliàs certum est individuum prædicari de multis falsò, ut Petrus respectu hujus & hujus Petri.

xxvii. Per ly cum sui multiplicatione, id est, ita ut de multis affirmari possit in plurali numero: excludit Deum respectu Trium Personarum, quia licet rectè dicatur Pater est Deus, Filius est Deus, Spiritus sanctus est Deus, dici tamen non potest Pater, Filius & Spiritus sanctus sunt Dei. Idem dic de quolibet toto homogeneo respectu suarum partium, uti est tota aqua respectu suæ partis A & suæ partis B. quia dici non potest pars A est tota aqua.

xxviii. Adde 1°. subly multis in definitione positum debere subaudiri realiter; quia hujus defectu animal respectu hominis & Petri non est Universalis; nam cum homo & Petrus realiter sint una res; ac proinde unum animal, animal de illis non prædicatur tanquam de multis, & cum sui multiplicatione idem dic de albedine respectu sui ipsius miraculosè existentis in pluribus subjectis.

DVBIVM III.

Quid Universale in essendo sive Metaphysicum & an ab Universalis in prædicando sive Logico distinguatur.

RESOLUTIO I.

xxix. Dico 1°. Universale in essendo, sive Metaphysicum est ens reale, completum, unum, &c. aptum inesse multis cum sui multiplicatione; ita Aristoteles 7. Metaph. Text. 45.

xxx. Sed difficultas est circa sensum istius definitionis, an v.g. Universale Metaphysicum illa multa respiciat, ut ea à quibus separatur, & non, ut ea quibus aptum sit inesse per affirmationem? quæ docet P. Ioannes à S. Thoma q. 3. de Universalis art. 5°. An illa multa respiciat per aptum illis inesse per simplicem comparationem, & non per compositam sive prædicacionem? quæ docent PP. Oviedus & Poncius. An, quod P. Comptonus Logica disp. 32. sect. 1. naturam per abstractionem facta una in intellectu, & multiplex à parte rei, sic sit Universalis in essendo, ut non sit nisi remotè apta illis inesse per affirmationem? ad difficultatem istam

xxxi. Respondeo, contrà Authores istos, Universalis illa respicere ut aptum illis inesse proximè per affirmationem sive prædicacionem; quia hoc ipso præcisè, quod natura est à multis abstracta, est in actu exercito proximè apta prædicari de illis; licet, sine comparatione cum illis, intellectus non sit proximè prædicativus illius de illis multis, ut infra Dub. 10. ostendemus; ad Universalis autem sufficit naturam esse proximè aptam prædicari; intellectum enim esse prædicativum non est de definitione Universalis, ut patet. Undè prædicabilitas proxima extrinseca non est (quidquid Pater Coptonus) denominatio ab actu reflexo, seu comparativo naturæ universalis secundum identitatem cum particularibus; sed natura abstracta à multis præcisè licet prædicativitas proxima intellectus, talis denominatio dici possit: sicut enim objectum illuminatum potest esse proximè visibile, licet visus, clausis palpebris, non sit proximè visivus illius; ita natura abstracta à multis potest esse proximè prædicabilis, licet intellectus, non comparato objecto ad multa secundum identitatem, non sit proximè prædicativus illius de multis: quia alia ex parte naturæ prædicabilis, & alia ex parte potentie prædicativæ requiruntur; de quo plura infra Dub. 10. & disp. 3. Dub. 3.

RESOLUTIO II.

xxxii. Dico 2°. Contrà PP. Ioannem à S. Thoma, Oviedum, Poncium, Comptonum & alios, (exceptis nominalibus) communiter, Universalis in essendo sive Metaphysicum solo nomine distinguitur ab Universalis in prædicando sive Logico.

xxxiii. Probatur 1°. Universalis debet esse unū & multa; multa quidè realiter; sed unum unitate conceptus confusi, sive ita confusè realiter multa repræsentantis, ut intellectui appareant unum, atqui hoc totum utriq; Universalis convenit, nec eorum quodvis aliud requirit, ergò, &c.

xxxiv. Probatur 2°. Universalis Metaphysicū definitur unum aptum inesse multis; sed hæc definitio intelligi debet de inessentialia per prædicacionem sive affirmationem de multis; ergo Universalis Metaphysicum solo nomine distinguitur ab Universalis

fali Logico: probatur consequentia, quia esse unum aptum inesse multis per prædicationem idem est, ac esse unum aptum prædicari de multis, quod est definitio Universalis Logici; ergo, &c.

xxxv. Probatur minor, quia intelligi non potest de inessentialia multis per inessentialiam Physicam, inhesionem vel similem inexistendi modum antè intellectum & realiter; ergo, &c. Probatur antecedens, quia sicut Univerfale Metaphysicum ut unum non habet esse antè intellectum & realiter; ita nec ut unum potest inesse multis per Physicam inessentialitatem, inhesionem, &c. ac proinde allata definitio intelligi non potest de inessentialia multis per Physicam inessentialitatem, &c.

xxxvi. Dixi ut unum, quia ad Univerfale non sufficit illud inesse multis ut multa; alioqui daretur Univerfale realiter & antè intellectum; nam Univerfale ut multa, est realiter & antè intellectum. Deinde debet Univerfale esse aptum inesse multis cum sui multiplicatione, id est, sic ut in unoquoque multorum sit totum; impossibile autem est, ut Univerfale ut multa sit in quolibet multorum: non enim potest homo v.g. ut Petrus & Paulus, esse totus in Petro tantum, sicut Petrus & Paulus non possunt esse Petrus tantum. Vnde parum mihi probatur quod P. Poncius hic Disp. 3^a n. 48. ait, natura Universalis Metaphysicè non habet, nec requirit aliam aptitudinem ad existendum in multis, quam quod possit dari alia natura sibi similis, quæ possit representari per eandem speciem, quæ representatur ipsa: quod etiam ferè docent P. P. Complut. Log. Disp. 3. q. 6. §. 4. non probatur (inquam) quia ibi nulla unitas formalis, sed formalis multitudo; ibi nulla aptitudo formalis ad existendum in multis, sed fundamentalis, quæ sit formalis multitudo; sicut autem multa formaliter dici non possunt unum formaliter, ita nec Univerfale formaliter, sed fundamentaliter tantum, quod est particula alienans & confundens Univerfale cum Individuis Metaphysicis, quibus simpliciter opponitur. Vnde non satis iuste idem P. Poncius infra n. 58. accusat Nominales dicendo, quod à communi sensu recesserint, aliter accipiendo Univerfale Metaphysicum, quam pro multis individuis; quia reverà ab eo omnes recedere tenentur, vel Univerfale Metaphysicum confundere debent cum multis Individuis Metaphysicis, & unum cum multis; quæ tamen essentialiter dicunt divisionem, & unitatis negationem. Hæc verò, non ista, sunt contrà communem sensum. Ex his

xxxvii. Colliges 1° contrà P. P. Compl. Log. Disp. 5. q. 1^a. Univerfale in prædicando non esse proprietatem Universalis in essendo; sed vel reipsà esse ipsum Univerfale in essendo, vel non dari Univerfale in essendo; ac proinde Univerfale Logicum solo nomine distingui ab Univerfali Metaphysico, vel hoc non dari. Quare minus rectè P. Comptonus ista duo Univerfalia esse realiter separabilia.

xxxviii. Colliges 2° Univerfale formaliter & essentialiter esse Univerfale in prædicando simul & essendo, sicut enim quod Gallis *une espèce*, Latinis est essentialiter & formaliter *gladius & ensis*; ita quod aliis est natura præcisa formaliter à multis, nobis est formaliter & essentialiter Univerfale in essendo & prædicando: hinc malè P. Ovidius definit Univerfale Metaphysicum unum aptum inesse multis per simplicem comparisonem; quia juxta illam definitionem causa respectu diversorum effectuum,

albedo respectu diversorum parietum, antè omnem præcisionem formalem, est apta inesse multis per simplicem comparisonem, id est, illam referendo ad multa sine affirmatione: quamobrem tam Univerfale in essendo, quam prædicando, definiri debet unum aptum inesse multis per comparisonem compositionis, sive per affirmationem cum sui multiplicatione.

D V B I V M I V.

An detur Univerfale formaliter ante præcisionem, sive à parte rei.

xxxix. Dixi 1° Univerfale formaliter, quia dari antè præcisionem, sive à parte rei, Univerfale fundamentaliter, id est, naturam, quæ possit fieri Univerfalis, indubitatum est apud omnes: dari autem etiam formaliter, asseruit Plato, nisi velis Aristotelem 1° Metaph. cap. 6° & 7°, ejusdem cap. 8° imprudenter in eo de duo Professore calumniatum. Item Scotus, nisi cum Merinero supra per distinctionem (quam Scotistæ vocant formalem ex natura rei) distinctionem nostram formalem rationis intelligas. Denique & P. Fonseca 5. Metaph. cap. 78. quem sequitur Soncinas.

xl. Dixi 2° ante præcisionem sive abstractionem, quæ ex communi est triplex; rationis formalis una, aliæ objectiva & formalis ex natura rei. Rationis formalis est cognitio unius non cognito alio ex parte actus confundentis, ut cum Petrus & Paulus, v.g. considerantur præcisè in ordine ad sensationem & ratiocinationem, non consideratis ex parte actus eorum hæceitibus, sive eis non consideratis ut singularibus. Objectiva est cognitio unius non cognito alio ex parte objecti realiter indivisibilis, quam Tract. 1° Disp. 2^a contrà Thomistas fusè impugnavimus, uti & formalem ex natura rei, quæ est cognitio unius non cognito alio ex parte intrinsecorum objecti antè intellectum ex natura rei distinctorum, contrà Scotistas. His autem præmissis, sit

R E S O L V T I O I.

xli. Dico 1° contrà Platonem; non datur Univerfale formaliter antè præcisionem sive à parte rei, quasi individuorum idæ in communi extrà mentem Divinam existant, ut v.g. homo in communi existens separatim à Petro & Paulo. Ita omnes communiter.

xlii. Probatur 1° ex dictis supra, contrà Scotistas & Thomistas, quia homo in communi ne quidem distinguitur formaliter antè intellectum, aut objectivè antè vel post intellectum ab individuis humanis; ergo multò minùs realiter. Huc confer absurda contrà utramque sententiam ibi allata.

xliii. Probatur 2° Univerfale debet esse unum & multa in eadem ratione; sed nihil datur tale antè præcisionem; ergo, &c. Probatur minor, quia quid est unum antè præcisionem, est unum intrinsecè; & quicquid est multa antè præcisionem, est multa intrinsecè; sed contradictoriè repugnat aliquid esse unum intrinsecè & multa intrinsecè in eadè ratione; nam inde sequeretur aliquid realiter existens esse non plures homines v.g. id est, unum, & esse plures homines, id est, multa, quæ sunt apertè cōtradictoria, ergo, &c.

xlii. Probatur 3° si daretur Univerfale formaliter antè præcisionem sive à parte rei, illud esset realiter Physicè vel modaliter distinctum à singularibus: sed utrumque repugnat, ergo, &c. Probatur minor, quia sic esset Univerfale, & non esset; esset, ut supponitur; non esset, quia non posset de multis

prædicari, sive multis per affirmationem identificari; nam realiter distincta nullo sensu possunt identificari, & identificatio per affirmationem, non est nisi de iisdem realiter; alioqui posset esse vera hæc prædicatio, *Petrus est Bucephalus, creatura est Deus*, ergo, &c.

XLVI. Probatur 4°. talis natura separata esset intrinsecè universalis & singularis, sed hoc repugnat, ergo, &c. 1ª pars majoris supponitur; probatur 2°. quia quidquid realiter existit extrà Deum (cùm id Deus non sit) est creatum, omne verò creatum est singulare; nam creatio, cùm terminari debeat ad aliquid determinatum, & in communi nihil sit determinatum, terminari debet ad aliquid singulare, ergo, &c.

RESOLUTIO II.

XLVI. **D**ico 2° contrà D. subtilem Scotum, vel potius contrà Scotistas communiter; non datur Vniuersale hoc sensu formaliter antè præcisionem, quod detur natura communis ex natura rei, sive antè intellectum distincta ab individuis.

XLVII. Probatur 1° probatione 1^a 1^a Resolut. & maximè Refutatione 6^a suprà contrà distinctionem formalem Scotisticam facta.

XLVIII. Probatur 2° probatione 2^a 1^a Resolut.

XLIX. Probatur 3° ex absurdis, quæ fortè & in rigore ex illa, sicut & ex Platonis sententia, sequuntur.

I. Sequitur enim 1° me esse hic, & non esse ubicumq; esset id, quod est idem realiter mecum, puta Romæ, ubi esset natura humana mihi realiter identificata; quod, sicut tollit infallibile signum distinctionis realis, scil. separabilitatem localem duorum inter se, ita & omnem distinctionem realem; falsum enim erit illo casu, quod localiter separabilia erunt realiter distincta, & non realiter eadem.

II. Sequitur 2° (quod in idem recidit) me esse naturaliter circumscriptivè in pluribus locis, hic scilicet, & in loco cuiuslibet individui, in quo erit natura mea.

LII. Sequitur 3° me non posse per Deum annihilari, quin simul omnes creaturæ, & Deus ipse, mecum annihilentur, quod supremo Dei in omnes creaturas Dominio, & Aseitati illimitatæ valde injuriosum est. Probatur sequela, quia non possum annihilari, nisi annihiletur mea hæcceitas (nam sicut creatio terminatur ad hæcceitatem, ita & annihilatio) & hæc annihilari non potest, nisi annihiletur totum quod est idem realiter cum illa, ac per consequens ens, quod est realiter illa, & commune Deo & creaturæ; ac proinde nisi annihiletur Deus & creatura quælibet, quia annihilato eo, quod est realiter idem quod Deus & creatura quælibet, necessario annihilatur Deus & creatura quælibet.

LIII. Sequitur 4° eandem esse humanitatem Iudæ & Christi, beatam & damnatam: eandem animalitatem Petri & Bucephali: non totam substantiam panis in Eucharistia converti in Corpus Christi (idem dic de substantia vini in Sanguinem) imò nihil, quorum utrumq; est hæreticum: 1^a & 2ª sequela patet. 3ª ratio est, quia panis, qui debet in Corpus Christi converti, secundum gradus substantiæ & entis est idem cum Deo, imò & secundum omnes alios etiam (exceptâ hæcceitate) est idem cum hoc pane, quo vescimur; sed nec Deus, nec hic panis quo vescimur, convertitur in Corpus Christi, aut desinit secundum aliquid sui; ergo nec ille in Eucharistia. Probatur cōsequentiā, quia aliàs desineret,

& non desineret: desineret, ut fides habet; non desineret, quia secundum gradus substantiæ & entis in Deo, & etiam secundum ceteros in manibus manducantis remaneret.

LIV. Nec dicas, humanitatem & gradus substantiæ ac entis in hoc pane esse quidem communes ex natura rei, & antè intellectum præcisè; non verò realiter (quod omnes istæ sequelæ supponunt) sed realiter identificari, uni individuo. Ne id dicas, inquam, quia imprimis, cur potius uni, quàm alteri? Deinde, quæ sunt antè intellectum distincta, sunt realiter distincta. 3° ista realiter retinent distinctionem ex naturâ rei formalem ab hæcceitate, quam habent, quia illis identificata, ergo sunt realiter communes. 4° Iudas v. g. vel hic panis, realiter nihil est distinctum ab omnibus gradibus Metaphysicis ex natura rei inter se distinctis: ergo secundum illos ex naturâ rei inter se distinctos est realiter; alioqui secundum nihil sui esset realiter. 5° reale non rectè dividitur in propriè reale & impropriè reale, quod ferè est unicum Scotistarum refugium. Hæc habes fuscè probata in Refutationibus contrà distinctionem Scotisticam.

RESOLUTIO III.

LV. **D**ico 3° contrà Fonsecam, non datur antè præcisionem sive à parte rei Vniuersale formaliter, hoc sensu, quod natura humana v. g. in puncto æternitatis, quo Deus fuit indifferens ad volendum vel nolendum creare mundum, fuerit etiam indifferens ad hoc potius individuum, quàm ad aliud, ac proinde universalis antè præcisionem; quia scilicet tunc erat una in se, & apta contrahi ad plura individua per plures hæcceitates contrahentes & determinantes. Quod ut magis declarem,

Nota P. Fonsecam lib. 5° Metaph. c. 18. Sect. 2. & l. 7. c. 12. q. 2. tres in natura status cōsiderare, cōtrahibilitatis realis ad individua, cōtractionis & præcisionis ab individuis per intellectum. Hoc autè notato,

LVI. Probatur 1°, quia intelligi non potest, quid sit illa indifferencia antè præcisionem: vel enim est quidpiam realiter, objectivè vel formaliter antè intellectum, distinctum ab hæcceitatibus, vel non?

LVII. Si affirmet P. Fonsca quoad 1^{am}, sentit cum Platone, & eodem modo impugnandus: quoad 2^{am}, sentit cum Thomistis, & eodem etiam modo infra impugnandus: quoad 3^{am}, sentit cum Scotistis, & ut illi suprà, impugnandus.

LVIII. Si neget, ergo antè præcisionem est realiter, objectivè & formaliter sine ulla indifferencia, vel unitate, multa individua; quod contra ipsum & alios contendimus; & evidens est, quia quæ ut realia sunt realiter eadem, sunt ut possibilia possibilibus eadem.

LIX. Probatur 2° natura humana in illo priori vel est ens vel non ens? si ens; qui hoc? cùm, sicut ens non est pro illo priori productum, ita pro illo priori à Deo non pendeat, & tamen nullum datur ens antè intellectum à Deo non pendens: si non ens; ergo non est universalis; quia non ens non est commune univocum entibus, uti debet esse Vniuersale.

IX. Respondebis esse ens possibile. Infero, ergo est individuum determinatum possibile; quia nihil est possibile antè præcisionem, quod non sit hoc individuum determinatum possibile: sicuti nihil est realiter

realiter existens, quod non est hoc individuum determinatum realiter existens.

LXI. Adde, eodem modo rejiciendam unitatem essentiae & aptitudinem ad existendum in multis, quam docet Franciscus de Raconis in Porphyrii naturam habere ante singularium existentiam. Ad quaestionem verò, quae petit, unde natura habeat multipliciter existentiam ante singularium existentiam; facile respondetur, quod, sicut illa tunc est possibilis tantum; ita multipliciter existentiam habeat à singularibus possibilibus, quibus non minus in statu possibili identificatur, quam in statu reali.

RESOLUTIO IV.

LXII. Dico 4°. non datur hoc sensu universale formaliter ante praecisionem, quod multa singularia ut formaliter in aliqua ratione similia ante praecisionem sint unum similitudine formali, & multa reipsa. Est contra nonnullos Recentiores, qui ob hanc sententiam similitudinarii dicti sunt. Item & contra RR. PP. Complut. Log. Disp. 3. q. 2. & Ioannem à S. Thoma. q. 3. de Universalis secundum se, art. 3°. videnturque Oviedus, Arriaga, Comptonus & alii admittentes aliquam similitudinem formalem à parte rei inter duo (de quo supra Tract. 1°. disp. 2. dub. 5°) in illam sententiam, velint, nolint, incidere.

LXIII. Probatur, quia non datur ante praecisionem sive à parte rei talis similitudo; ergo nec universale formaliter allato sensu; consequentia manifesta est: probatur antecedens, quia sicut singularia sunt à parte rei inter se sine ulla identitate summe distincta; ita sunt à parte rei inter se sine ulla similitudine summe dissimilia; quia, ut supra loco citato probatum est contra P. Arriagam, in eodè indivisibili objectivè predicato fundatur dissimilitudo & distinctio, puta in haecceitate, ergo, &c.

LXIV. Confirmatur 1°. similitudo illa esset secundum gradus Metaphysicos ante intellectum ab haecceitatibus distinctos, aut secundum haecceitates, quae sunt ante intellectum ipsa praecisa ratio discernendi: atqui omnem distinctionem ante intellectum inter gradus Metaphysicos involvere contradictionem fuisse supra loco citato ostendimus, ergo 2um dici debet, ex quo habemus intentum.

LXV. Confirmatur 2°. universale ante praecisionem debet esse unum ante praecisionem; sed omnino repugnat similia esse unum ante praecisionem; ergo, &c. major patet: probatur minor; quia similia ante praecisionem, utpote unum & alterum ante praecisionem, debent esse aliquo modo distincta ante praecisionem: sed quae sunt aliquo modo distincta ante praecisionem, utpote objectivè indivisibiliter hoc & hoc, sunt summe distincta, ac proinde nulla ratione unum ante praecisionem; ergo, &c.

LXVI. Dices, summe distincta non sunt summe dissimilia, ergo licet hoc & hoc sint summe distincta, non sunt tamen summe dissimilia: probatur antecedens, quia datur distinctio inter substantias; dissimilitudo verò & similitudo inter solas qualitates, juxta illud Aristotelis in praedicamentis, *illa sunt formaliter similia, quorum qualitas est una*, ergo, &c.

LXVII. Respondeo negando antecedens ex saepe dictis Tract. 1. disp. 2. Dub. 5°. Ad ejus probationem, Respondeo ut supra, dissimilitudinem confundi cum distinctione, & similitudinem cum

identitate; ac proinde illam non minus inter substantias reperiri, quam hanc, praesertim cum docturi simus in Physica, substantiam posse intendi & remitti: numquid enim duo homines v. g. Petrus & Paulus dicuntur similes in ratione hominis, idque, quia iidem in illa ratione? omnino: duo tamen homines in ratione hominis sunt substantiae. Unde ubicumque est identitas, sicut unum est aliud, ita unum est sicut aliud, quod est esse simile. Deinde sicut Petrus potest esse idem secundum substantiam cum Paulo, quidni & secundum albedinem? v. g. potest enim esse idem cum alio secundum accidentem, sicut potest esse distinctus ab alio secundum accidentem: Petrus verò ut idem cum Paulo secundum albedinem, dicitur esse albus, sicut Paulus, ac proinde similis; ergo debet confundi similitudo cum identitate. Denique quis neget, duos homines plerumque dici similes, & simile sibi generare simile, imò generationem substantialem ab Aristotele definitur sic: *Origo viventis à vivente in similitudine naturae*. Quis etiam neget, aequalia juxta Aristotelem esse ea, quorum eadem est quantitas? puta, sive molis sive virtutis & perfectionis, ut substantias & qualitates comprehendas sub aequalibus, prout sub quantis comprehenduntur; si verò aequalium eadem quantitas: quidni eorundem aequalis substantia? Unde in Symbolo Athanasii dicitur, *Tota Tres Personae coeternae sibi sunt & coaequales*; si autem eorundem aequalis substantia, quidni similitudo aequalis & eadem qualitas?

LXVIII. Ad effectum autem ex Aristotele, respondeo hunc esse sensum; *illa sunt formaliter similia, quorum qualitas est una praecisive formaliter*, sive per praecisionem formalem, non autem quorum qualitas est una ante praecisionem formalem: quia talis unitas, uti Resolutione 2^a. & 3^a. ostendimus, omnino repugnat, plurimaeque secum absurda trahit.

Instabis, si rusticum de tritico & tritico ejusdem aristae interrogas, an sint similia nec ne? statim respondet esse similia; non quidem post intellectum tantum; quia nescit, quid sit esse simile post intellectum; ergo ante intellectum, sive ante praecisionem formalem.

LXIX. Respondeo 1°. rusticum, quia rudis est, saepe rusticiter errare, si enim petas ab ipso, an Petrus sit homo, dicet quod sic, idque ante intellectum, propter rationem tuam allatam; quod tamen in rigore esse falsum, supra Tract. 1. disp. 1. n. 30. ostendi.

LXX. Respondeo 2°. distinguendo, statim respondet esse similia fundamentaliter, quia scilicet secundum extrinseca sunt uno conceptu confusibilia, prout tunc ea confundit & in actu exercito sive implicite scit, quid sit esse similia fundamentaliter, concedo; formaliter, nego: quia revera ignorat quid importet hic terminus *formaliter*. Ex his sit

COROLLARIUM DUBII.

LXXI. Colliges, non tantum non dari ante praecisionem formalem naturae unitatem positivam communem multis, secundum quam scilicet sit proxime de multis praedicabilis; sed neque contra Radam, Merinerum, Caietanum de Ente & Essentia cap. 4. q. 6. Scoti q. 2. d. Universalis Complut. log. disp. 3. q. 3. n. 26. &c. negativam, secundum quam natura habeat, quod sit non singularis ante

ante intellectum & præcisionem; quia iisdem omnino argumentis hæc unitas negativa improbari debet, quibus positivam & universale formaliter ante præcisionem supra n. 47. 56. & seq. impugnauimus; imò sicut illa unitas negativè communis multis, tribui non potest hæceitati; ita nec tribui potest naturæ; item sicut illa habet positivam repugnantiam ut sit in pluribus; ita & naturæ; horum autem ratio sumitur ex dictis Tract. 2. disp. 2. contra Scotistas & Thomistas; nempe, quòd natura & hæceitas naturæ sint formaliter & objectivè idem: deinde illa unitas negativa communis est de quidditate ipsius naturæ, vel non? si prius, ergò reperitur ipsa, & consequenter multiplicabilitas ipsi identificata in quolibet singulari; quòd repugnat haud secus quàm naturam in quolibet singulari existentem de facto multiplicari: si posterius, ergò haberi debet per aliquid à natura distinctum, quod aliud esse non potest quàm ipsa præcisio. Vnde optime ad rem nostram D. Thomas Opusc. 56. *Habilitas essendi in pluribus, non est de essentia hominis; quia tunc homo, qui est in sorte, esset habilis ad participationem plurium, quod est impossibile.* & 4° cap. de ente & essentia: *Relinquitur ergò quod ratio speciei accidat naturæ humanæ secundum illud esse, quod habet in intellectu.*

D V B I V M V.

An saltem post præcisionem detur universale formaliter, & Quale.

LXXII. **D**Vbium procedit de duplici Vniversali, Reali scilicet sumpto pro naturis rerum, & Nominali seu rationis, sumpto scilicet pro nominibus seu vocibus & conceptibus. Contendunt quidam tantum naturas reales esse universales formaliter post præcisionem; ita Plurimi Recentiores, qui ideò Reales dicti sunt. Contendunt alii conceptus & voces tantum esse universales; ita Nominales communiter, qui ideò Nominales dicti sunt. Hoc præmissis sit

R E S O L U T I O I.

LXXIII. **D**Ico 1° post præcisionem datur Vniversale formaliter. ita omnes unanimiter.

LXXIV. Probatur, quia ad Vniversale formaliter, ut supra vidimus, & infra fusiùs probabitur, nihil requiritur præter unitatem extrinsecam præcisionis formalis, & pluralitatem singularium; sed hoc totum habetur post præcisionem, ergò, &c.

R E S O L U T I O II.

LXXV. **D**Ico 2° cum Nominalibus, voces & conceptus sunt universales formaliter in significando, representando & prædicando.

LXXVI. Probatur 1ª pars, quia ad universale in significando solum requiritur unitas vocis significantis & multitudo significatorum; sed id reperitur in voce una homo, nam significat Petrum, Paulum, &c. probatur minor, quia rectè dicitur Petrus est homo, id est Petrus est vocatus voce significante Petrum, Paulum &c. ergò &c.

LXXVII. Dices, vox homo est singularis, & hoc, quia aliàs pronuntiari non posset: ergò non est universalis; quia universale & singulare opponuntur,

LXXVIII. Respondeo distinguendo antecedens, vox homo est singularis secundum entitatem, & secundum entitatem non est universalis, concedo antecedens; est singularis in ratione signi, seu secundum denominationem & significationem, & secundum rationem illam sive in significando non est universalis, nego antecedens: verè enim ut sic opponitur singulari v. g. voci Petrus, quæ, & secundum entitatem, & secundum denominationem est quidpiam singulare: eodem modo resolve, quod obijci posset contra conceptus.

LXXIX. Probatur 2ª pars, quia ad Vniversale in representando solum requiritur unitas conceptus representantis & multitudo representatorum: sed id reperitur in conceptu hominis; nam representat confusè Petrum, Paulum, &c. ergò &c. probatur minor, quia rectè dicitur Petrus est conceptus conceptu representante Petrum, Paulum, &c.

LXXX. Probatur 3ª pars: ex Aristotele 1° de interpret. cap. 5°. Vniversale in prædicando est quod de multis aptum est prædicari, id est, affirmari; sed voces & conceptus sunt apta de multis affirmari, ergò, &c. probatur minor, vox homo affirmatur de Petro, Paulo, &c. conceptus hominis affirmatur de Petro, Paulo, &c. ergò, &c.

LXXXI. Dices, falsa est hæc prædicatio, vox Petrus est vox homo. conceptus Petri est conceptus hominis, ergò nec vox homo, nec conceptus hominis sunt apta affirmari de multis; probatur antecedens; quia tam illæ voces, quàm illi conceptus, distinguuntur realiter; realiter verò distincta nequeunt de invicem affirmari, ergò, &c.

LXXXII. Respondeo distinguendo antecedens, falsa est hæc prædicatio, vox Petrus est vox homo; conceptus Petri est conceptus hominis, si vox sumatur materialiter pro suis litteris, & conceptus pro sua entitate, concedo antecedens; si utrumq; sumatur pro rebus ut significatis & representatis, nego antecedens; vel sic, si utrumque sumatur secundum entitatem, concedo antecedens; si in ratione signi & secundum denominationem & significationem, nego antecedens: sic autem debent accipi; quia significata prædicantur secundum identitatem & ut quod; voces verò secundum attributionem & ut quo tantum, sive ut instrumenta quibus res ipsas prædicamus; nec alio sensu intelligi possunt Summulistæ, qui communiter dicunt prædicatum propositionis, sive mentalis, sive vocalis, posse sumi formaliter; propositionem verò sive mentale sive vocale esse veram propositionem, probari potest ex ipsomet Aristotele. Antè-prædic. cap. 6° ubi ait: *Ea, quæ sine complexione dicuntur, significare* (quod est proprium vocum) *substantiam aut quantum, &c.*

LXXXIII. Instabis, si voces pro rebus significatis, & conceptus pro rebus representatis sumptæ tantum, affirmantur de multis; jam ut voces & conceptus non erunt universales; sed res significatæ tantum & representatæ, ut docent Reales; ergò, & ut voces pro suis litteris, & ut conceptus pro sua entitate debent posse de multis affirmari, vel non sunt universales in prædicando.

LXXXIV. Respondeo distinguendo majorem, si voces, &c. jam ut voces & conceptus non erunt Vniversales ut quod & secundum entitatem, concedo antecedens: ut quo & secundum denominationem & significationem, nego antecedens: cum enim ex communi modo loquendi Summulistarum plerumque dicatur prædicatum propositionis, tam vocalis, quàm

lis; quàm mentalis sumi formaliter, propositionem vocalem & mentalem esse veras propositiones, & de essentia propositionis sit prædicatum. Item cum prædicament. cap. 6°. Aristoteles dicat, *Ea quæ sine complexione dicuntur, significare substantiã aut quantum, &c.* & significare sit proprium vocum & conceptuum, signum est quod voces certo sensu verè prædicentur; sed nõ prædicantur ut quod & secundum entitatem, ut vidimus, ergo ut quo, secundum denominationem & significationem.

LXXXV. Vergebis, numquam prædicatur eadem vox vel conceptus de pluribus, etiam ut quo, ergo solutio nulla: probatur antecedens saltem quoad vocem, quia cum vox sit sonus transiens, non potest poni in pluribus propositionibus, quod requiritur, ut vox possit prædicari de pluribus ut quo, ergo, &c.

LXXXVI. Respondeo distinguendo antecedens, numquam prædicatur eadem vox vel conceptus secundum entitatem de pluribus, etiam ut quo, & secundum denominationem, concedo ant. quia id non requiritur, ut patebit ex dubio sequenti: non prædicatur eadẽ secundum denominationem, nego ant. quia licet eadem numero vox, cum sit sonus transiens, nõ possit secundum entitatem naturaliter poni in pluribus propositionibus vocalibus, & cõsequenter non possit eadẽ secundum entitatem prædicari de multis, potest tamen eadẽ secundum denominationem: potest enim denominare ea, quæ in diversis propositionibus ponuntur, quod sufficit; nec aliter fit in prædicatione naturæ Vniuersalis de inferioribus; nam illa, quæ prædicatur, numquam est eadem secundum entitatem ex parte objecti; quia ex parte objecti, non datur una secundum entitatem natura communicabilis multis; sed eadem secundum esse denominatum & ex parte actus confusi duntaxat. Ex his

LXXXVII. Colliges 1°. voces & conceptus optimè dici genera, species, differentias, &c. ut quo & secundum denominare, licet ut quod & secundum entitatem tales dici non possint.

LXXXVIII. Colliges 2°. contrà plerosque Nominalium, dici non posse, voces & conceptus ita esse Vniuersales, ut solæ voces, &c. sint Vniuersales, & nõ res; nam numquam verè de multis affirmantur ratione suæ entitatis, sed ratione suæ denominationis, quæ non solas voces & conceptus denominantes afficit, sed & res denominatas; quod fortè movit Anselmum lib de Incarn. Verbi cap. 2. ad dicendum; *Sunt commonendi illi utique nostri temporis Dialectici, imò Dialectice Heretici, qui quidem, non nisi statum vocis putant esse Vniuersales substantias.*

RESOLVTIO III.

LXXXIX. **D**ico 3°. cum Realibus, etiam res seu naturæ reales sunt Vniuersales formaliter in prædicando ut denominate à præcisione Vniuersalificante.

LXXXX. Probatur, quia juxta Aristotelem supra, Vniuersale est unum aptum prædicari siue affirmari de multis; sed res ut sic sunt aptæ affirmari de multis ut quod, ergo, &c. probatur minor; quia denominatum siue significatum hujus vocis homo verè affirmatur de Petro, Paulo, &c.

LXXXXI. Confirmatur 1°. debet assignari aliquod Vniuersale aptum affirmari de multis ut quod: sed nec voces, nec conceptus secundum entitatem sunt

tales, ut vidimus supra n. 83. nec est aliud assignabile, quàm res ut sic, ergo, &c. Probatur major, quia solum Vniuersale ut quod est propriè Vniuersale, & Vniuersale ut quo non nisi impropiè & instrumentaliter, ergo, &c.

LXXXXII. Confirmatur 2°. ex Aristotele cap. de substant. *Eorum quæ de subiecto dicuntur, necesse enim est nomen, & rationem* (id est, naturam siue nominis substantiam, ut à simili constat ex definitionibus univocorum & æquivocorum) de subiecto prædicari, nomen quidẽ ut quo juxta Resolutionẽ 1^{am}; rationem verò ut quod juxta hanc Resolutionem. Item ex eodem cap. 5. de interpret. ubi sic habet, *Quoniam autem rerum alie sunt Vniuersales, alie singulares*, ergo, &c.

LXXXXIII. Obicies 1°. Vniuersale debet esse unum & multa in eadem ratione; sed res non possunt esse tales, ergo, &c.

LXXXXIV. Respondeo distinguendo minorem: sed res non possunt esse unum unitate intrinsecã & numerali, & multa multitudine intrinsecã & numerali, concedo minorem; id enim contradictoriè repugnat, ut patet: non possunt esse unum unitate extrinsecã & præcisionis denominantis, & multa multitudine intrinsecã & numerali, nego minorem: quia in eo nulla contradictio.

LXXXXV. Instabis, illa unitas extrinseca non est rei, sed conceptus, ergo res ratione illius non erunt unum, ac per consequens, nec quidpiam Vniuersale.

LXXXXVI. Respondeo distinguendo antecedens: illa unitas non est rei denominatiuè extrinsecè & separabiliter, nego assumptum; hoc autem ad Vniuersale sufficit: intrinsecè & inseparabiliter, concedo assumptum; neque hoc ad Vniuersale necessarium est.

LXXXXVII. Obicies 2°. passim dicitur prædicatum propositionis sumi distributiue, determinatè, &c. non licere procedere à non distributo ad distributum ex parte prædicati: prædicatum sumi æqui vocè, &c. sed hæc conveniunt solis vocibus, ergo, &c.

LXXXXVIII. Respondeo distinguendo minorem; sed hæc conveniunt solis vocibus ut quo, & secundum denominare, concedo; ut quod & secundum denominari nego, ut antè: acceptiones enim illæ non sunt materiales, sed formales.

D V B I V M VI.

Per quam præcisionem Natura fiat Vniuersalis formaliter.

LXXXXIX. **A**ntè Resolutionem, ad maiorem distinctionem oppositè Sententiæ, (quæ alioqui satis obscura est) & clariorem illius refutationem, Suppono, præcisionem ab Authoribus dividi in formalem & objectivam, juxta dicta Dub. 4°. Hoc supposito fit

RESOLVTIO I.

c. **D**ico 1°. Natura non fit Vniuersalis formaliter per præcisionẽ objectivam. Est contrà Thomistas & è Societate plurimos.

ci. Probatur, quia hæc sententia supponit dari præcisiones objectivas, quas supra implicare ostendimus, ergo, &c.

Confirmatur à fortiori ex conclusione sequenti.

RESOLVTIO

RESOLUTIO III.

CII. Ico 2°. etiam gratis concessio, quod dentur præcisiones objectivæ, natura non fit Universalis per præcisionem objectivam. Est contra Thomistas, Suarezem; præsertim disp. 6. Metaph. Sect. 3. & 5. Conimbricenses, Rubium, Comptonum, &c.

CIII. Probatur 1° quia gratis concessis præcisionibus objectivis Naturæ humanæ à Petreitate, & naturæ humanæ à Pauleitate, non statim sequitur à Petro & Paulo posse præscindi naturam objectivè unam; de Petro & Paulo univoce prædicabilem, illisque realiter identificatam, quæ ad Universale concurrunt, ergo &c.

CIV. Probatur assumptum pro 1^a parte, quia natura objectivè una, debet esse intrinsecè & ex parte objecti, prout objectum condistinguitur contra actum, una, ut Tract. præcedenti contra Thomistas probatum est; & alioqui non esset nisi una omnino extrinsecè, & ex parte actus, ut patet; neque alioqui, dum per præcisionem natura concipitur sine hæccitatibus, ly *sine* se teneret præcisivè ex parte objecti; sed ex parte solius actus præscindens, ut contendimus; atqui, etiam gratis concessis præcisionibus objectivis naturæ humanæ à Petreitate & naturæ humanæ à Pauleitate, illæ duæ naturæ per præcisionem formalem non sunt intrinsecè & ex parte objecti, prout objectum condistinguitur contra actum, una; quia præcisio intellectualis nihil mutat in te objectivè: ergo &c. si verò dicas, fuisse unā objectivè ante præcisionem; semper fuerit & erit una objectivè; quia nihil objectivè indistinctum potest plurificari per aliquid objectivè à se distinctum; quia idem manens, semper manet idem: id autem esset ponere Universale à parte rei, ergo, &c.

CV. Nec dicat P. Comptonus Log. Disp. 30. Sect. 6^a. unitatem naturæ Universalis non fieri, illi quidpiam appingendo, sed solum aliquid naturæ intrinsecum præcisivè intentionaliter, sive per actum præcisivum, tollendo: quia reverà non satis intelligitur, quid sit aliquid naturæ intrinsecum præcisivè intentionaliter tollere: vel enim supponit in natura aliquid & aliquid intrinsecum, vel non? et si primum detur, quandoquidem id, quod est intrinsecum uni, non sit intrinsecum alteri, ut patet, non dabit unitatem intrinsecam communem multis: si secundum, vel nobiscum loquitur, vel non satis intelligi potest quid velit. Deinde per actum præcisivum tolli aliquid intrinsecum, est per aliquid extrinsecum tolli aliquid intrinsecum, sive per extrinsecum mutari intrinsecè, quod æquè intelligibile est, ac mutari extrinsecè, esse mutari intrinsecè.

CVI. Probatur assumptum pro 2^a parte, quia natura objectivè una de Petro & Paulo verè & univoce affirmabilis, debet esse objectivè Petrus & Paulus: atqui nihil est objectivè Petrus & Paulus, magis quam Petrus & Paulus sint intrinsecè unum, quod inde sequeretur, quia *Quicumque sunt eadem uni tertio intrinsecè, sunt eadem inter se intrinsecè*. ergo &c.

CVII. Probatur assumptum pro 3^a parte, quia omnis identificatio per mentem, sive vera & univoce affirmatio unius de alio, præsupponit identitatem realem prædicati cum subiecto; Ab eo enim, quod res est, juxta Arist. affirmatio est vera & univoca, alioqui vera & univoca esse posset affirmatio Petrus est

Bucephalus; arbor est Bucephalus. ergo, &c.

CVIII. Confirmatur, etiam gratis datis præcisionibus objectivis, natura post præcisionem objectivam est objectivè totuplex, quotuplex erat antè; atqui antè erat totuplex, quotuplicia individua, ergo & post; ac proinde illa ut objectivè præcisa, non potest esse una unitate Universalis. Consequentia & minor patent: probatur major; quia præcisio mentalis superveniens nihil mutat objectivè, ut Tract. præcedenti probatum est; & aliunde non mutatur, ergo, &c.

CIX. Objicies fortè 1°. si gratis concedantur præcisiones objectivæ, necessariò admittenda est unitas naturæ Universalis objectivè ab individuis præcisa, ergo, &c. Probatur assumptum, quia sicut natura potest objectivè præscindi ab hæccitate hujus individui, sic scilicet ut natura concipiatur, non concepta hæccitate (puta præcisivè & non negativè, quia sic Petrus concipitur ut homo; ut tamen negari non possit esse hic homo) ita potest objectivè præscindi ab hæccitatibus plurium individuum; quo casu non est ratio, cur minus habeat unitatem objectivam naturæ Universalis, quam natura secundum nostram sententiam à Petro & Paulo præcisa, ergo, &c.

CX. Respondeo negando assumptum; ad ejus probationem, Respondeo esse disparitatem in eo, quod in nostra sententia unitas naturæ Universalis, sit omnino objecto extrinsecum, prout extrinsecum opponitur intrinsecum, & formalis prout formale opponitur objectivo: in illa autem sententia unitas naturæ Universalis debet esse intrinsecum, saltem præcisivè, & non negativè; intelligi verò non potest, quid sit illa unitas naturæ Universalis intrinsecum præcisivè, & non negativè, prout condistinguitur contra purè extrinsecam & formalem (quam nostra sententia adstruit) præter unitatem formalem Scotisticam, antè intellectum, sive ex natura rei à singularibus distinctam, quam dubio 4° Resolut. 2^a contra Scotistas rejecimus, & ab Universalis rejiciendam ostendimus.

CXI. Objicies 2°. ex P. Comptono Log. disp. 30. Sect. 4^a. objectum actus Universalificantis est natura abstracta à differentiis individuantibus; sed natura sic concepta est indistincta, ergo una.

CXII. Confirmatur ex eodem ibidem Sect. 6. natura, in qua nulla relucet diversitas, non est respectu intellectus multiplex, aut diversa; sed admissis præcisionibus objectivis, nulla in natura humana relucet diversitas, cum actus abstrahens præscindat intentionaliter naturam ab omni differentia, ergo in natura præcisa, nulla relucet diversitas. Ita ille, quibus subdit, *Admissis præcisionibus, non video quid horum negari possit*.

CXIII. Respondeo distinguendo minorem, sed natura sic concepta est indistincta ex parte objecti, sive objectivè, nego minorem; quia licet ex eo, quod gratis concedamus præcisiones objectivas in eodè individuo, natura sit indistincta ex parte unius individui & ut unius individui; non ideo tamen est indistincta ex parte plurium individuum, & ut plurium individuum, prout esse deberet, ut quidpiam contra nostram Resolutionem obtineretur. Imò contra illam nil obtinetur per hoc quod demus naturam Petri esse objectivè distinctam à Petreitate, & naturam Pauli à Pauleitate; quia cum eo stat, quod sint duæ naturæ inter se objectivè & realeter sine ulla unitate communi distinctæ. Quod autem

autem Doctissimi PP. Complutenses Log. Disp. 3. q. 3. n. 29. docent naturas illas non esse formaliter divisas, sed materialiter tantum, numericè & realiter; nil obstat: quia, licet dici possent formaliter negativè indivisæ ex parte objecti, dici tamen non possunt formaliter positivè indivisæ ex parte objecti, quæ indivisio requiritur, ad hoc ut natura fiat Universalis per præcisionem objectivam, prout condistinguitur contra formalem Nominalium. Ex parte actus, siue formaliter abstractione omnino extrinsecâ objecto, concedo minorem: abstractio enim duas naturas attingit, sed ita confusè, ut non distinguat, an sint duæ, vel una.

cxiv. Ad Confirmationem. Respondeo; transeat totum, quia non ideo natura statim est unacommunis multis, ut patebit Dub. 8°, ed quod in ea non reluceat diversitas, sed tantum sequitur, quod non sit hæc. Deinde quæro, an ly *nulla diversitas* se teneat ex parte actus; an ex parte objecti, ut contra actum distinguitur. Si 1um, unitas non est objectiva; si 2um, unitas esse debet intrinseca & intrinsecè communis multis, quod impugnamus.

RESOLUTIO III.

cxv. Dico 3°. natura fit Universalis per abstractionem, seu præcisionem formalem.

cxvi. Probatur 1°. Refutatione oppositarum sententiarum.

cxvii. Probatur 2°: quia per illam præcisionem formalem habetur totum, quod ad Universale requiritur, unitas scilicet per intellectum, de qua dubio sequenti, & multitudo à parte rei.

DVBIUM VII.

Quam unitatem habeat Natura Universalis.

cxviii. Antè Resolutionem
Suppono 1°. omnes, qui asserunt distinctionem naturæ à singularibus objectivam formalem, prout opponitur fundamentali objectivæ, partim esse intrinsecam formalitatibus, quæ post intellectum formaliter objectivè distinguuntur, & partim extrinsecam ratione actus distinguuntur, quem connotat, & essentialiter in obliquo importat; consequenter asserere debere, unitatem naturæ Universalis objectivam formalem prout opponitur fundamentali objectivæ, partim esse naturæ Universalis intrinsecam, partim extrinsecam, ratione actus confundentis multa per modum unius, quem connotat, & essentialiter in obliquo importat. Sequela tenet à pari.

cxix. Suppono 2°. omnes alios, qui dicunt distinctionem naturæ à singularibus objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam naturæ in ordine ad connotatum extrinsecum, actum scilicet distinguentem, sic nempe, ut antè hunc actum, sit quidem tota intrinseca illis secundum entitatem, non verò secundum formalitatem siue denominationem præcisè distinctionis objectivæ; similiter dicere debere unitatem naturæ Universalis objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam naturæ Universalis, in ordine ad connotatum extrinsecum, actum scilicet confundentem multa per

R. P. Francisci Bone Spei Logica.

modum unius, sic nempe, ut antè hunc actum, sit quidem tota intrinseca naturæ Universalis secundum entitatem, non verò secundum formalitatem, seu denominationem præcisè unitatis objectivæ. Sequela tenet à pari.

cx. Suppono 3°. Plerosque Thomistas, qui volunt distinctionem objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam formalitatibus objectivè distinctis per resultantiam post actum objectivè distinguentem; eodem modo velle debere, unitatem naturæ Universalis formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam naturæ Universalis per resultantiam post præcisionem objectivam. Sequela etiam tenet à pari. His suppositis, sit

RESOLUTIO I.

cxxi. Dico 1°. etiam gratis concessio, quod dentur præcisiones objectivæ, natura Universalis non habet unitatem objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, partim sibi intrinsecam, & partim extrinsecam, ratione actus intellectus confundentis multa per modum unius, quæ connotat, & essentialiter in obliquo importat.

cxii. Probatur 1°, quia, ut patet ex Resol. 2°. dubii præcedentis, præcisiones objectivæ ad talem unitatem nihil juvant, & Universalis unitas, quæ parte intrinseca naturæ Universalis, siue objecto conceptus Universalisantis, satis improbat ex ibidem dictis, ergo, &c.

cxiii. Probatur 2°: quia illa unitas, quæ parte intrinseca, deberet esse realiter eadem cum Petro, Paulo & cæteris individuis humanis; sed hoc dici non potest, ergo, &c. Probatur major, quia deberet posse affirmari de Petro, Paulo, &c. nihil verò potest affirmari de alio, quod non est realiter idem cum illo. Probatur minor; quia, cum illa unitas sit indivisibilis, jam Petrus, Paulus, &c. includerent aliquid idem realiter, ac per consequens ad quod realiter non distinguuntur, contra experientiam.

cxiv. Respondebis, illam unitatem objectivam esse objectivè tantum indivisibilem, realiter verò divisi in Petrum, Paulum & cætera individua humana. Sed

cxv. Contrà 1°. si objectivè una & realiter divisa, ergo idem est objectivè unum & objectivè multa, quia realiter multa sunt objectivè multa; contradictoriè autem repugnat, idem esse objectivè unum & objectivè multa.

cxvi. Contrà 2°. ly *unitas objectivè indivisibilis*, quæ parte intrinseca, dicit aliquid intrinsecè distinctum à Petro, Paulo, &c. in quos est realiter divisa, vel non?

cxvii. Si prius, sequitur 1° antè præcisionem, in Petro v. g. esse duo intrinsecè distincta, & per consequens distinctionem Scotisticam mediam inter illa, ac proinde realem, de qua supra Tract. 1. Disp. 2. Dub. 5°. Sequitur 2°, idem ens objectivè indivisibile esse intrinsecè unum objectivè, & intrinsecè multa objectivè. Sequela patent, quia intellectus noster siue ipsius præcisio, utpote rei omnino extrinseca, nihil mutat in re intrinsecè; & si aliquid mutaret in re intrinsecè, sequeretur non tantum mutare intrinsecè objectivè, sed intrinsecè realiter; quia hoc, quod mutaret, quæ parte intrinsecum inciperet esse, &

F

antè

antea non fuisset, objective intrinsecè distinctum, in re autem illa unitas esset ens intrinsecè unum objective, ut supponitur, & intrinsecè multa objective, utpotè realiter multa.

CXXXIII. Si posterius, sive si nihil dicat intrinsecè distinctum à Petro, Paulo, &c. ergò vel Petrus, Paulus, &c. sunt realiter idem, vel unitas objectiva formalis prout opponitur fundamentali, quâ parte intrinseca, est multiplex, non secus ac Petrus, Paulus, &c. ac per consequens, quâ parte intrinseca, non est formalis objectiva unitas, sed multiplicitas; neque sic proinde, unitas formalis naturæ Universalis ut unitas formalis, est partim intrinseca, sed tota extrinseca ex parte actus, ut infra docebitur.

CXXXIX. Dixi etiam gratis concessio, quòd dentur præcisiones objectivæ; quia illis negatis, omnino evidens est unitatem naturæ Universalis esse omnino extrinsecam, & se tenere ex parte solius præcisionis formalis.

RESOLUTIO II.

CXXX. Dico 2°. etiam gratis concessio, quòd dentur præcisiones objectivæ, naturæ Universalis non habet unitatem formalem prout opponitur fundamentali, totam intrinsecam naturæ Universalis, sive objecto conceptus Universalis, in ordine ad connotatum extrinsecum, conceptum scilicet Universalis, sic ut ante hunc conceptum, sit quidem secundum totam entitatem, non verò secundum formalitatem unitatis objectivæ.

CXXXI. Probatur 1°. ut præcedens Resolutio, quia ut patet ex Resolutione 2ª dubii præcedentis, præcisiones objectivæ ad talem unitatem nihil juvant, & talis unitas, quâ parte secundum totam entitatem intrinseca naturæ Universalis, sive objecto conceptus Universalis, satis improbat ex ibidem dictis, ergò, &c.

CXXXII. Probatur 2°. quia si unitas naturæ Universalis illi sit tota intrinseca secundum entitatem ante actum extrinsecum præcisionis, quem connotat, etiam erit illi tota intrinseca secundum formalitatem unitatis objectivæ, ante actum extrinsecum præcisionis, quem connotat; sequela est falsa secundum ipsos, ergò & id unde sequitur.

CXXXIII. Probatur sequela, quia unitas naturæ Universalis non habet per actum extrinsecum præcisionis, quem connotat, quòd sit illi naturæ tota intrinseca secundum formalitatem unitatis objectivæ; ergò illud habere debet, quia est naturæ Universalis tota intrinseca secundum entitatem ante actum præcisionis, quem connotat: ergò si tota intrinseca sit secundum entitatem ante actum præcisionis, quem connotat, etiam erit illi tota intrinseca secundum formalitatem unitatis objectivæ ante actum extrinsecum præcisionis, quem connotat; consequentia hæc patet, quia non est unde aliunde illud habere possit; probatur antecedens, quia actus extrinsecus præcisionis est totus extrinsecus naturæ Universalis; ergò unitas naturæ Universalis, non potest per illum habere, quòd sit secundum formalitatem unitatis objectivæ tota intrinseca naturæ Universalis.

CXXXIV. Confirmatur hæc consequentia: unitas naturæ Universalis secundum formalitatem unitatis objectivæ; nihil aliud est, quàm de-

nominatione formalis unius; sed quâ intrinseca, illa non potest, etiam partialiter, haberi, per actum præcisionis, utpotè totaliter extrinsecum, ergò, &c.

CXXXV. Respondebis, denominationem formalem unius, non haberi formaliter, sive tamquam à forma partiali per actum extrinsecum; sed conditionaliter tamquam à conditione finè qua non. Sed

CXXXVI. Contrà 1°. jam sequitur, unitatem naturæ Universalis formaliter, & secundum formalitatem unitatis objectivæ, distingui realiter ab unitate naturæ Universalis sumptæ secundum entitatem, quod ipse non admiseris. Probatur sequela, quia secundum formalitatem pendebit ab actu extrinsecum præcisionis tamquam à conditione, ut dicis, & secundum entitatem non pendebit, quæ sunt contradictoria; illa verò distinguuntur realiter, de quibus affirmantur contradictoria.

CXXXVII. Contrà 2°. denominatio formalis unius nihil aliud est, ut infra probabitur, quàm actus confusus & multa, quæ per illum confusè representari dicuntur; sed ante illum actum confusum erant multa, & non erat denominatio formalis; & præcisèposito illo actu confuso ponitur, & ablato tollitur; ergò habetur formaliter, sive tamquam à forma saltem partiali, & non conditionaliter tantum sive tamquam à conditione, per actum præcisionis extrinsecum; ac per consequens non est tota intrinseca. Probatur consequentia, quia in eo consistit formalitas alicujus rei, quo præcisèposito, res ponitur, & quo præcisè ablato, res tollitur.

RESOLUTIO III.

CXXXVIII. Dico 3°. etiam gratis concessio, quòd dentur præcisiones objectivæ, naturæ Universalis non habet unitatem formalem prout opponitur fundamentali, totam intrinsecam naturæ Universalis, per resultantiam post præcisionem.

CXXXIX. Probatur 1°. quia illa resultantia, vel est ipsa unitas formalis prout opponitur fundamentali? vel est actio quædam illius productiva? neutrum dici potest, ergò, &c. Probatur minor, non 1^a, quia cum incipiat esse post præcisionem, & antea non fuerit, jam unitas formalis naturæ Universalis, ut intrinseca naturæ Universalis, à natura Universalis distinguere- tur intrinsecè realiter, quod supra toties impugnatum est. Non etiam 2^a, quia juxta Aristotelem, Ad relationem non datur per se motus, id est, actio. Deinde unitas formalis naturæ Universalis, non secus ac ipsa actio, à natura Universalis realiter (ut dictum est) intrinsecè distingueretur.

CXL. Probatur 2°, quia illa resultantia intrinsece unitatis formalis, est omnino superflua; siquidem posita solâ abstractione formali sufficienter habetur, ut sequenti Resolutione patebit; nec unitas formalis habita per resultantiam aptior est ut faciat naturam unam formaliter affirmabilem de multis, quàm unitas formalis objectiva præcisionis objectivæ, in qua juxta illam sententiam fundatur, ergò, &c. 2^a. pars antecedentis patebit consideranti Resolutionem 4^{am}. & 5^{am}.

CXLI. Probatur 3°, quia inde sequeretur, Petrum

trum Romæ existentem, & Paulum in Indiis, fieri intrinsecè unum per resultantiam unitatis intrinsecæ, ex eo, quod ego hîc existens, ab illis per conceptum confusum naturam humanam abstraham, quod 1º intuitu absurdum valdè est, ergo, &c.

RESOLUTIO IV.

CXLII. **D**ico 4º. natura Universalis habet unitatem formalem, prout opponitur fundamentalis, omnino extrinsecam naturæ Universalis. Ita Nominales, quos plures è Recentioribus Doctissimi, ut PP. Hurtadus, Arriaga, Oviédus, &c. sequuntur.

CXLIII. Probatur, quia, rejectis aliorum sententis, naturæ Universalis unitas non videtur alio modo explicari posse, quam per unitatem conceptus multa per modum unius confundentis: sed illa est omnino naturæ Universalis extrinsecæ, non secus ac ipse conceptus; ergo, &c. Probatur major, ex eo præcisè quod conceptus confusus, ita in Petrum & Paulum v. g. feratur, ut illos inter se non distinguat, sive ita, ut eorum hæcceitates ex parte sua non attingat, fiant indistincti, & quid unum sub conceptu; quia ut sic non attinguntur hæcceitates, quibus sub conceptu erant distincti, & multa; nec alia unitas requiritur ad hoc, ut natura sit formaliter Universalis, imò omnis alia contradictionem involvit, ut vidimus, vel superfluitatem, ergo, &c.

CXLIV. Confirmatur, non datur Universalis antè intellectum, ut satis patet ex Resolutione hac & aliis Dub. 6. præmissis, ergo unitas illius (quandoquidem consistet pluralitatem illius esse antè intellectum) debet esse ab intellectu per conceptum multa per modum unius confundentem, & non per objectivè præcindentem, ut patet ex tribus primis huius dubii Resolutionibus.

CXLV. Obijcies tamen 1º. ex Patre Comptono Logica Disp. 30. Sect. 2ª, ubi sententiam Arriagæ impugnatur. Actus illæ confundens multa per modum unius, non est indistinctio, ergo non denominat objectum indistinctum & unum. Probatur antecedens, quia si Angelus supra actum istum reflectat, vi illius cognoscat plura, sive, in illo actu cognoscat illum representare unum, duo, &c. & non unum tantum; ergo non est indistinctio.

CXLVI. Confirmatur ex eodem ibidem, si Petrus uno actu tres leones cognoscat, & alio alios tres; primus actus non erit ita confusus, quin distinguat tres leones, quos attingit, ab aliis tribus, qui ab alio actu distinctè attinguntur; ergo non est indistinctio.

CXLVII. Respondeo distinguendo antecedens, actus ille confundens multa per modum unius, non est indistinctio ex parte objecti, concedo antecedens; & ratio est, quia nihil mutat in objecto, & illud est plura individua, ut supponitur: ex parte actus, nego antecedens. Ad probationem autem antecedentis, Respondeo Angelum, sic supra actum istum reflectentem, ut clariùs objecta illius non representent, quam per actum istum represententur, non magis cogniturum plura ex parte actus, quam illa directè cognoscens, licet prout hic, sit cogniturus plura ex parte objecti, ea inter se in actu exerci-

to per modum unius confundendo; quod ultro concedimus.

Ad confirmationem

CXLVIII. Respondeo, admissio casu assumpti, distinguendo sequelam. 1º conceptus non erit ita confusus, quin negativè distinguat tres leones, &c. concedo sequelam; quin positivè eos distinguat, nego sequelam: neque enim illos distinguat, neque confundet positivè; quia illos alios tres, à quibus hos distinguat, non attingit; distinctio autem est inter duo extrema. Numquid distinctiùs (inquit idem Pater Comptonus) illos tres agnoscit, quam si simul alios tres confunderet? si verò distinctiùs, ergo distinguit. Respondeo, hoc quidem sensu distinctiùs, quod hos tres modò cum illis tribus positivè non confundat, quod tunc faceret; nulla tamen ratione distinctiùs, quod hos tres positivè ab illis tribus distinguat, quod intendit Pater Comptonus, nè alioqui frustrà contendat. Numquid (querit ulterius) Angelus videt, quomodò illi duo actus ex parte objecti differant? Respondeo non videre, si objecta clariùs non videat, quam per illos actus à directè cognoscente cognoscantur; quia, ut dixi, illi duo actus, ita objecta sua attingunt, ut illa inter se, nec positivè distinguant, nec positivè confundant, sed negativè tantum. Quomodò igitur (denique inquit) si loco primi actus representantis tres illos leones A. B. C. substituatur alius, qui representet leones A. B. F. Angelus advertet mutationem in leone C. factam, nisi actus primus attigerit distinctè leonem C. ut talem? Respondeo, quod Angelus advertet quidem mutationem actus, sed talem mutationem in leone C. factam non advertet; quia sic per actum, vel potius in actu substituente leonem F. cognoscit, ut illum à leone C. nec positivè distinguat, nec cum eo positivè confundat; sed negativè tantum: quomodò etiam leo C. à primo actu attingitur, sic nempè, ut illum à leone F. nec positivè distinguat, nec cum eo positivè confundat; quod autem neutro istorum modo attingit, non attingit; quod non attingit, mutatum esse non advertit. Undè tota distinctio, quam advertet Angelus, non erit ex parte objectorum, sed ex parte actuum, qui, mutato objecto, etiam confusissimè representato, mutantur, ob mutatum respectum transcendentalem; & sic corrumpit tota impugnatio Patris Comptoni; nam alia, quam sumit ab absurdo, quod inde sequitur, videlicet, per visum fieri posse Universalis, infra, esse absurdum ostenditur.

CXLIX. Obijcies 2º. non est undè præcisio formalis sive conceptus multa per modum unius confundens det unitatem naturæ Universalis, magis quam singularitatem, vitalitatem, &c. sed hanc non dat; ergo neque illam.

Pro resolutione huius argumenti,

CL. Adverte 1º. cujuscunque cognitionis, tam sensibilis, quam spiritalis, duplicis generis esse proprietates: aliquæ enim sunt, quæ sequuntur propriam ejus naturam, id est modum essendi, ut esse vitale, singulare, qualitatem sensibilem, spiritualement, &c. aliquæ verò, quæ proprietatem, id est, modum operandi, sive cognoscendi, representandi, &c. objectum, ut denomina-

tiones visi, tacti, cogniti, præcisi, Vniuersalis, unius per intellectum, &c. & hæc tribuuntur objectis, ut patebit attendenti modum loquendi communem; non item illæ, quia cognitioni conveniunt secundum se, & præciso respectu ad objectum. Hinc

CLII. Adverte 2°. præcisionem formalem esse unificantem & Vniuersalificantem, ut quo, secundum modum suum cognoscendi; non verò secundum se, & secundum modum essendi, propter rationem datam. His præmissis, ad objectionem

CLIII. Respondeo distinguendo maiorem, non est undè præcisio formalis, &c. considerata secundum se & modum essendi, det unitatem naturæ Vniuersali, magis, quàm singularitatem, vitalitatem, &c. concedo maiorem; nec mirum, quia ut sic, nec est unifica, nec universalificans: considerata secundum modum cognoscendi; nego maiorem: & hæc conformiter ad D. Thomam Opusc. 55°, ubi de cognitione unificante & universalificante, sive de Vniuersalitate, sic loquitur. *Est enim in solo intellectu singularis, & est Vniuersalis in quantum habet rationem unius formæ ad omnia individua, quæ sunt extra animam, prout equaliter est similitudo omnium.* Item Opusc. 56°. *Vniuersale est plura in quantum in pluribus est, & unum in cognitione.* Undè ulterius patet, R. Patrem Comptonum Log. Disp. 30. Section. 1. ad hanc nostram distinctionem non attendisse, dum obijcit: unitas, secundum hos Authores, est solus actus intellectus denominans singularia unum, ergò ille actus, si objectum cognoscat ut unum, sese cognoscat & pro objecto habeat, necesse est: duplex enim (ad quod non attendit) est unitas, alia conceptus Vniuersalificantis correspondens conceptui secundum se, & entitatem suam: alia naturæ Vniuersalis correspondens conceptui secundum ejus modum operandi; illa quidem est conceptus denominans, &c. sed hæc solum est objectum, denominatum tamen à conceptu Vniuersalificante spectato secundum operandi modum: undè patet ad antecedens argumenti P. Comptoni; ad consequentiam autem Respondeo, actum Vniuersalificantem non cognoscere objectum ut unum in actu signato & secundum se, quomodo unus est; sed in actu exercito sui secundum modum operandi spectati, quomodo unificans est.

CLIII. Obijcies 3°. intellectus per præcisionem non concipit plurà ut plurà, sed plurà ut unum; ergò præscindit unitatem objectivam à singularibus, & consequenter natura Vniuersalis habet unitatem, partim saltem intrinsecam, & non totam extrinsecam.

CLIV. Confirmatur, natura ut concepta actu Vniuersalificante est Vniuersalis, ergò ut sic non dicit plurà ut plurà; quia hæc non sunt Vniuersalia: ergò dicit plurà ut unum objectivè.

CLV. Respondeo distinguendo antecedens duobus modis: 1°. non concipit plurà ut plurà ex parte objecti, ita scilicet ut ly ut reduplicet supra objectum, nego antecedens; nam objectum reipsa est plura, licet confusè cognita: non concipit plurà ut plurà ex parte conceptus, ita scilicet ut ly ut reduplicet supra modum operandi conceptus, quo multa per modum unius concipit, & inter se confundit, nego antecedens. 2° non concipit plurà ut plurà in actu signato, id est, ex parte objecti, nego

antecedens: non concipit plurà ut plurà in actu exercito, id est, non ita concipit plurà, ut dum conceptus exercetur circa illa, plurà faciat, concedo antecedens: nec mirum, quia, ut diximus, facit unum ex parte sua, ac proinde omnino extrinsecè unum.

Ad confirmationem

CLVI. Respondeo distinguendo consequens, ut antè; natura Vniuersalis ut sic non dicit plurà ut plurà in actu signato & ex parte objecti, ita scilicet ut ly ut reduplicet supra objectum, nego consequentiam: in actu exercito & ex parte conceptus, ita scilicet ut ly ut reduplicet supra modum operandi conceptus, quo multa per modum unius concipit & inter se confundit, concedo consequentiam: ergò dicit plurà ut unum objectivè, nego consequentiam; ratio patet ex dictis.

CLVII. Obijcies 4°. natura Vniuersalis vi unitatis, quam habet, debet esse apta identificari tota multis realiter distinctis; sed talem aptitudinem habere non potest vi unitatis formalis omnino extrinsecæ; ergò illam habere debet, vi unitatis objectivæ, partim saltem intrinsecæ. Consequentia patet, probatur minor, quia illa, utpotè omnino extrinsecæ illis multis, est ab illis realiter distincta; sed natura Vniuersalis non potest esse apta identificari realiter distinctis vi entis ab ab illis realiter distincti; nam sicut realiter distincta nequeunt de se invicem affirmari; ita nec dare possunt affirmari de realiter distinctis: ergò, &c.

CLVIII. Respondeo negando minorem, ad ejus probationem, concessa maiore, distinguo minorem; sed natura Vniuersalis non potest esse apta identificari realiter distinctis vi entis ab illis realiter distincti, si identificatio fiat ex parte solius intellectus potentie realiter ab illis distinctæ, nego minorem; si identificatio fiat ex parte objecti & realiter distinctorum, concedo minorem; verum identificatio naturæ Vniuersalis multis realiter distinctis, non fit ex parte objecti; nam sicut natura non est una ex parte objecti; ita nec ex parte objecti ut una identificatur multis realiter distinctis, sed ex parte intellectus tantum, ex parte cuius solius est una: quando enim affirmatur homo de Petro, hoc modo, *Petrus est homo*; ex parte objecti affirmatur *Petrus de Petro*, hoc modo, *Petrus est Petrus*; ratio est, quia ly *homo* ex parte objecti, nihil aliud est, quàm omnia individua humana, & per copulam sive contractionem determinatur ut potius pro Petro, quàm pro aliis in illa propositione accipiat; sic tamen ut ex parte conceptus confusi, prout præcisè tendit in prædicatum hujus propositionis, *Petrus est homo*, non affirmetur *Petrus de Petro*, sed natura Vniuersalis & una omnium individuum humanorum, pro quo vide infra Disp. 3^a. Dub. 4.

CLIX. Nec dicas, ergò ex parte conceptus confusi, prout præcisè tendit in prædicatum hujus propositionis, *Petrus est homo*, hæc propositio, *Petrus est homo*, non minus est falsa, quàm hæc, *Petrus est natura Vniuersalis & una omnium individuum humanorum*: negatur enim consequentia, quia sicut solum prædicatum non est propositio, ita nec conceptus confusus, prout præcisè tendit in prædicatum ut à subiecto distinctum, est propositio; ac proinde ex parte ipsius prout præcisè tendit

tendit in prædicatum, propositio hæc: *Petrus est homo*, non potest esse falsa; quia ut sic totam propositionem non attingit; sed solum terminum siue prædicatum, in quo nulla est veritas aut falsitas propositionalis.

CLX. Obijcies 5°. conceptus distinctus; vel potius diuidens naturam Vniuersalem, siue unum in multa, attingit multa intrinsecè objectivè; ergò è contrà conceptus confusus, vel potius uniens naturam Vniuersalem siue multa in unum, attingit unum intrinsecè objectivè; præbatur consequentia, quia oppositorum opposita est ratio.

CLXI. Respondeo negando consequentiam, est enim disparitas, quòd unum formaliter ex parte actus sit reipsà intrinsecè objectivè & realiter multa, quæ nullà ratione possunt fieri unum intrinsecè objectivè & realiter, bene extrinsecè, ut sæpè Dubiis præcedentibus probatum est: ad probationem verò consequentiæ, Respondeo oppositorum non esse quoad omnia oppositam rationem; etenim conceptus ille diuidens, ab uniente solum distinguitur, quòd destruat unitatem formalem, hic verò ponat.

D V B I V M V I I I.

An Natura Physicè multiplicabilis abstracta ab uno individuo Physico tantum, sit Vniuersalis & prædicabilis de aliis individuis Physicis.

R E S O L U T I O.

CLXII. Dico contrà PP. Hurtadum Disputatione 5. Metaph. Sectione 9. & Smigletium Disp. 4. q. 4. & quosdam alios, naturam etiam Physicè multiplicabilis, siue cuius realiter existunt, vel realiter existere possunt plura individua, formaliter præcisa ab uno individuo tantum, non est de aliis individuis Physicis à quibus abstracta non est, prædicabilis, & respectu eorum Vniuersalis.

CLXIII. Probatur, quia natura Vniuersalis prædicabilis de multis individuis Physicis debet esse una ex parte præcisionis formalis & multa realiter siue ex parte objecti, ut patet: atqui natura formaliter præcisa ab uno tantum individuo, Petro v. g. non est multa realiter siue ex parte objecti magis quam Petrus, licet sit una ex parte præcisionis formalis, ergò, &c.

CLXIV. Confirmatur; natura ab uno individuo Physico tantum formaliter præcisa, tantum potest de uno individuo Physico affirmari, ergò non est Vniuersalis prædicabilis de multis individuis Physicis; consequentia patet: probatur antecedens; quia sicut natura formaliter præcisa non est eadem realiter, nisi cum eo à quò formaliter præcinditur (nam præcisio formalis non dat, nec tollit realem identitatem: ita ab uno tantum formaliter præcisa, potest de uno tantum affirmari, licet sit una formaliter ex parte actus; quia præter hanc unitatem requiritur multiplicitas ex parte objecti, quæ tunc non habetur.

CLXV. Obijcies tamen, natura abstracta ab uno individuo cognoscitur sine omni singularitate, ergò abstrahitur ab omnibus individuis. Probatur

consequentia; quia cognosci sine omni singularitate est abstrahi ab omnibus individuis, ergò, &c.

CLXVI. Respondeo admissio antecedente, negando consequentiam; ad ejus probationem similiter nego antecedens; ratio est; quia, cum abstractio formalis sit tantum mentalis, est identificatorum realiter aut unius gradus Metaphysici ab alio à se realiter indistincto abstractio; non verò realiter distinctorum aut unius gradus Physici ab alio à se realiter distincto: alioqui, sicut qui conciperet naturam humanam Petri sine Petreitate, conciperet eam sine omni singularitate; ita faceret naturam Petri de omni ente singulari affirmabilem; nam natura est de eo affirmabilis, à quo abstracta est, nullus tamen id dixerit. Ex his

CLXVII. Colliges naturam à duobus individuis Physicis abstractam, non nisi esse Vniuersalem respectu istorum duorum, siue non nisi de illis duobus esse affirmabilem; & consequenter naturam ab uno tantum abstractam, non esse respectu aliorum individuum Physicorum Vniuersalem, siue de illis affirmabilem, cum sit de uno tantum affirmabilis; illam tamen non esse positivè singularem defectu singularitatis, à qua abstrahitur, evidens est; unde dici poterit negativè singularis & negativè Vniuersalis respectu aliorum individuum Physicorum; quia non habebit positivam singularitatem.

D V B I V M I X.

Per quam præcisionem formalem natura fiat Vniuersalis formaliter.

CLXVIII. Antè Resolutionem Adverte ex PP. Hurtado, Arriaga, Oviedo & aliis, præcisionem formalem siue conceptum confusum, quo natura fit Vniuersalis, posse esse disjunctivum, ita ut attingat multa individua sub disjunctione *vel*; aut copulativum, ita ut attingat multa individua sub conjunctione &. Hoc præmissio, sit

R E S O L U T I O I.

CLXIX. Dico 1°. contrà P. Hurtadum, natura non fit Vniuersalis per actum confusum disjunctivum siue disjunctivè attingentem plura individua; ita scilicet, ut per conceptum hominis, non attingatur, nisi *vel* Ioannes, *vel* Petrus, *vel* Paulus, &c.

CLXX. Probatur, quia non datur actus disjunctivus, tam confusus ac requiritur ad hoc, ut natura sit Vniuersalis, ergò, &c. Probatur antecedens, quia ad hoc, ut natura sit Vniuersalis, requiritur actus confusus nullo modo distinguens singularia inter se; alioqui ea non faceret unum: nam attingeret hæcceitates, quæ, utpotè rationes distinctionis, hoc ipso, quòd attinguntur, impediunt unum, non secus ac ipsa distinctio: atqui omnis actus disjunctivus attingens disjunctivè singularia, hoc ipso quòd disjunctivus est, ea inter se disjungit, ac proinde aliquo modo distinguit, ergò, &c.

CLXXI. Dixi aliquo modo distinguit; quia evidens est actum disjunctivum non ita perfectè

& clarè individua inter se distinguere, ut actus tendens in duo singularia, quatenus singularia seorsum & determinatè, quod patet ex sequentibus propositionibus, *Petrus non est Paulus, Petrus est vel Paulus, vel Petrus*: magis enim distinguo Petrum à Paulo in illa propositione, quàm in hac, *Petrus est vel Paulus, vel Petrus*.

CLXXII. Confirmatur 1°. qui dicit, aliquis homo loquitur, significat se plures homines in individuo cognoscere, ex quibus unum audit loquentem; ergò aliquo modo illos distinguit inter se; alioqui non diceret unum ex multis loqui, sed omnes confusè, in quantum discernere non posset, an unus, an plures, an omnes loquerentur; ergò, &c.

CLXXIII. Confirmatur 2°, sicut disjunctio obiectiva vel est inter distincta; ita actus disjunctivus apprehendit distincta; ac proinde formaliter distinguit; ergò, &c.

CLXXIV. Confirmatur 3°. frustra requiritur ut actus per quem natura fit universalis, sit disjunctivus confusus, ergò, &c. probatur antecedens, quia ut ex Resolutione 3ª patebit, sufficit confusus plurium ab intellectu confusibilem representativus, ergò, &c.

RESOLUTIO II.

CLXXV. Dico 2°. contrà PP. Arriagam, Oviedum & quosdam alios: natura non fit universalis per actum confusum copulativum, sive copulativè attingentem plura individua, ita scilicet, ut per conceptum hominis attingantur & Ioannes, & Petrus, & Paulus, &c.

CLXXVI. Probatur, quia non datur actus copulativus tam confusus, ac requiritur ad hoc, ut natura fit universalis, ergò, &c. probatur antecedens, quia ad hoc, ut natura fit universalis, requiritur actus confusus nullo modo distinguens singularia inter se, alioqui non faceret unum: sed omnis actus confusus attingens copulativè singularia, hoc ipso, quod copulativus est, ea inter se ut distincta copulat; ac proinde aliquo modo distinguit; nam ea ut distincta aliter attingere non potest, quod fieri debet P. Oviedus, ut loquatur consequenter, ad ea, quæ docet Log. Controv. 3. puncto 5°. num. 17. videlicet per complexum *omnis homo* significari singularia distincta inter se; quia complexum illud ratione signi *omnis* resolvitur form aliter in istud, *hic homo & hic homo & hic homo*.

CLXXVII. Confirmatur 1°: qui dicit, *Petrus Paulus loquitur*, significat se unum hominem in individuo cognoscere, qui loquitur: qui verò dicit, & *Petrus, & Paulus loquitur*, significat se duos homines in individuo cognoscere, qui loquuntur; ergò propter copulativam particulam &, hos distinguit, & illius defectu, illos confundit; ergò, &c.

CLXXVIII. Confirmatur 2°: sicut copula obiectiva & est inter distincta; ita actus copulativus apprehendit distincta; ac proinde formaliter distinguit; ergò, &c.

CLXXIX. Confirmatur 3°: frustra requiritur ut actus, per quem natura fit universalis, sit copulativus, confusus; ergò, &c. Probatur antecedens, quia, ut ex Resolutione sequenti patebit, sufficit confusus plurium ab intellectu confusibilem representativus, ergò, &c.

CLXXX. Dices in hoc distinguitur actus copula-

tivus confusus ab actu copulativo claro, quod hic plura, quæ concipit, inter se distinguit; ille verò confundat: sed ad universale aliud non requiritur, nec actus confusus præcisè aliud præstat, ergò, &c.

CLXXXI. Respondeo negando assumptum; quia sic actus copulativus confusus, disjunctivus confusus, & vagus confusus inter se confunderentur; licet enim in eo, quod sunt actus confusos, conveniant; in eo tamen, quod sint talis actus confusus, haud minùs inter se differunt, quàm actus copulativus distinctus, disjunctivus distinctus, & vagus distinctus; qui tamen etiam in ratione actus distincti inter se conveniunt. Deinde omnis actus, hoc ipso quod copulativus, aut disjunctivus est, saltem est magis distinctivus, quàm confusus præcisè, quia ne quidem confusivè positivè attingit conjunctionem &, aut disjunctionem vel; in eo autem, in quo magis distinctivus & attingens conjunctionem &, aut disjunctionem vel ex parte actus, non dat unitatem ex parte actus; sed ex parte illius pluralitatem retinet; quia conjunctio aut disjunctio ex parte actus, est ex parte actus plurium ut talium unio aut divisio.

RESOLUTIO III.

CLXXXII. Dico 3°. natura fit universalis per actum confusum præcisè, (id est, nec copulativum; nec disjunctivum) plurium ab intellectu confusibilem; ita scilicet ut per conceptum hominis attingantur *Ioannes, Petrus, Paulus, &c.* sine ulla distinctione eorum inter se ex parte actus confundentis.

CLXXXIII. Probatur conclusio, quia datur talis conceptus confusus (ut vel experientia docet) qui nec sit copulativus, nec disjunctivus, & sufficiat ad faciendum ex multis unum ex parte actus, ac proinde naturam universalem, ut solutione argumentorum patebit; ergò, &c.

CLXXXIV. Confirmatur refutatione aliarum sententiarum.

CLXXXV. Obicies tamen 1°. si natura fiat universalis per actum confusum plurium ab intellectu confusibilem representativum; si v.g. *homo* fiat universalis per hoc, quod Ioannes, Petrus, Paulus, &c. attingantur sine ulla distinctione eorum inter se ex parte actus confundentis, debebunt Ioannes, Petrus, Paulus, &c. sive tota collectio individuum, prædicari de quolibet individuo: sed hoc dici non potest; ergò, &c. probatur sequela, quia erunt natura universalis; natura verò universalis debet prædicari tota de quolibet; ergò, &c. probatur minor; quia sic realiter distincta deberent affirmari de invicem, quod nullà ratione fieri potest; ergò, &c.

CLXXXVI. Respondent RR. PP. Arriaga, Hurtadus & alii Recentiores, Ioannem, Petrum, Paulum, &c. sive totam collectionem individuum debere prædicari inadæquatè tantum de quolibet individuo: ratio ipsorum est, quia ad prædicationem naturæ universalis non requiritur ut tota natura universalis prædicetur de quolibet, sed solum ut prædicetur illa natura, quæ in apprehensione præcedenti iudicium prædicans, fuerat universalis. Sed

CLXXXVII. Contrà 1°. in illa apprehensione præcedenti, vel natura universalis fuit apta prædicari adæquatè & tota de quolibet, vel non?

Si

CLXXXVIII. Si prius, dicendum est fuisse & non fuisse aptam prædicari adæquatè & totam de quolibet, quod implicat: fuisse quidem supponitur; non fuisse probatur, quia aptitudo seu potentia illa ad prædicari adæquatè & totam, secundum Arriagam, non potest reduci ad actum, defectu se tenente ex parte naturæ; quia illa non est tota affirmabilis de quolibet; frustra autem est & nulla potentia, quæ non potest reduci ad actum defectu alicujus se tenentis ex parte potentie. Deinde quæro, quomodo in illa apprehensione præcedenti fuit apta adæquatè & tota prædicari de quolibet; quandoquidem putent ex aduocatione istius aptitudinis sequi aliquid impossibile, Petrum scilicet affirmari verè de Paulo, & realiter distincta identificari; apto enim siuè possibili posito in actu, nihil sequitur impossibile, ut vel ipse Arriaga, & alii fateri debent.

CLXXXIX. Si posterius v. g. si fuit tantum apta prædicari inadæquatè & secundum partem; ergo non fuit vniuersalis, magis quam mare respectu hujus & hujus partis maris: quia non fuit apta prædicari, cum sui multiplicatione.

CLXXXX. Contra 2° dum per ipsos, Vniuersale prædicatur de individuis, non secundum se totum, sed secundum partem tantum, &c. vel pars Vniuersalis sumitur ex parte objecti, vel ex parte intellectus? non ex parte objecti; quia ut sic est hoc singulare; unde Vniuersale non prædicaretur de multis univocè; quia hoc singulare non prædicatur de multis univocè; imò non esset Vniuersale, quia hoc singulare non est Vniuersale; si verò ex parte intellectus; supponitur falsum, videlicet vel intellectum Vniuersalificantem distinguere partem & partem, cum sit partem & partem uniens & confundens; vel naturam Vniuersalem non esse unam ex parte intellectus, sed plures naturas partiales, quæ, sicut quæ plures, non sunt natura Vniuersalis; ita quæ prædicantur ut plures, numquam prædicantur natura Vniuersalis. Deinde cum dicunt, Vniuersale prædicari secundum partem, vel illa pars est singularis, vel Vniuersalis? si singularis, ergo non prædicatur Vniuersale: si Vniuersalis, prædicatur secundum unam sui partem tantum, vel secundum totum? si secundum totum, idem nobiscum ab initio dicere debuissent; si secundum partem tantum, vel illa pars est Vniuersalis, vel singularis? & sic in infinitum.

CLXXXXI. Respondet paulò aliter P. Comptonus Logic. Disp. 32. Sect. 3^a. dum ait, in hac propositione, *Petrus est homo*, prædicari naturam humanam secundum se, siuè secundum prædicata essentialia hominis, præscindendo ab eo, quod natura humana sit Vniuersalis aut singularis, & consequenter illam prædicari totam intensivè, non extensivè. Sed

CLXXXXII. Contra 1°. si natura secundum se non dicat (ut docet) hæcceitatem, hujus propositionis, *Petrus est homo*, erit hic sensus, *Hic homo secundum se est homo secundum se non dicens hæcceitatem*, quæ si vera sit, etiam hæc erit vera, *Hic homo non est hic homo* (quod nullus admiserit) quia homo secundum se non dicens hæcceitatem non est hic homo secundum se.

CLXXXXIII. Contra 2°. vel P. Comptonus naturam secundum se considerat quatenus se habet ex parte actus præscindentis, vel quatenus se habet ex parte individuorum, quia negat contra Scotistas ens medium antè intellectum? si 2um, est Vniuers-

salis: si 2um, est multa individua, unde ipsi incumbit solvere totum, quod contra præcitatos Auctores attulimus. Idem dic de natura tota intensivè; unde incidit in ipsorum laqueos (velit, nolit) hic & in fine, sect. citatæ, dum ait; hujus propositionis, *Petrus est homo*, posse esse hunc sensum, *Petrus participat naturam humanam*, quia id idem est quod, *Petrus est homo inadæquatè sumpto homine*; quod a. n. 186. contra Arriagam & alios impugnatum est: quare aliter

CLXXXXIV. Respondeo ad objectionem distinguendo antecedens pro 1^a. parte, si v. g. *homo* fiat Vniuersalis, &c. debentur Ioannes, Petrus, Paulus, &c. siue debentur tota collectio individuorum prædicari de quolibet individuo, tota ex parte actus confusi Vniuersalificantis, siue quo facti sunt natura Vniuersalis, concedo antecedens; nec mirum, quia ex parte illius nulla prorsus est distinctio istorum individuorum inter se, omnia enim apparent unum, & natura Vniuersalis ut una ex parte illius actus confusi debet de quolibet prædicari adæquatè & tota; alioqui nullo sensu natura Vniuersalis esset apta prædicari de multis cum sui multiplicatione, ut monstratum est: tota ex parte actus verè prædicantis & ex parte objecti, nego antecedens: ratio 1^a. partis est, quia actus verè prædicans debet esse affirmatio æqualis de æquali, & non Vniuersalis de singulari, aut magis includentis de minus includente, quod alioqui fieret: ratio verò 2^a. partis est, quia, ut tota ex parte objecti, est natura singularis Petri, natura singularis Pauli, &c. unde sicut de Petro tantum potest prædicari natura propria Petri, de Paulo natura propria Pauli, &c. ita natura Vniuersalis, ut tota ex parte objecti, non potest prædicari de quolibet: ex quo liquet naturam Vniuersalem ex parte actus siuè conceptus confusi Vniuersalificantis prædicari totam & sine distinctione, prout attingitur tota & sine distinctione; ex parte verò objecti affirmari ut identificatam ei, de quo prædicatur, & ut singularem ac distinctam à cæteris, quibus non est realiter identificata.

CLXXXXV. Obijcies 2°. actus tendens in aliquod horum objectorum, populus pro gente, omnis homo, aliquis homo, non facit objectum suum Vniuersale: sed ille est actus confusus plurium confusibilium repræsentativus, ergo natura non fit Vniuersalis per talem actum confusum.

CLXXXXVI. Respondeo 1°. distinguendo consequens, ergo natura, cui saltem post conceptum conveniunt conditiones ad Vniuersale supra requisitæ, non fit Vniuersalis per talem conceptum confusum, nego consequentiam; cui, etiam post conceptum, aliqua non conveniunt, concedo consequentiam: populus verò pro gente; omnis homo; aliquis homo, sunt de numero hujus: nam populus pro gente etiam post conceptum, non est quid unum: re: omnis homo, & aliquis homo non sunt voces simplices.

CLXXXXVII. Respondeo 2°, distinguendo minorem; sed est actus aliquid confusus, concedo minorem: confusus quantum requiritur ad hoc, ut natura fiat Vniuersalis, nego minorem: actus enim tendens in *populum* pro gente, non potest facere Vniuersale, quia tendit in multa ut multa: tendens in *ly omnis homo*, tendit in individua copulativè, ac proinde cū distinctione eorum inter se, ut contra seipsum facietur R. P. Ovidius loco Resol.

solut. 2^a n. 176. citato: tendens in ly *aliquis homo*, tendit in individua disjunctivè, ac proinde etiam cum distinctione eorum inter se, quæ distinctio impedit quo minus actus sit tam confusus ac requiritur, ut faciat naturam Vniversalem, ut supra n. 170. probatum est.

D V B I V M X.

*An præter præcisionem formalem requiratur
notitia comparativa ad hoc, ut natura
fiat proximè, & completè Vniversalis,
sive in essendo, sive in prædicando.*

A Ntè Resolutionem
CXCVIII. Adverte 1°. notitiam comparativam, sive comparisonem esse cognitionem unius cum respectu ad aliud: undè comparatio naturæ Vniversalis ad multa, est cognitio hominis v.g. cum respectu ad sua inferiora, Petrum scilicet, Paulum, &c. Comparatio autem assignari potest duplex, una simplex, alia composita: simplex est, quæ fit sine affirmatione naturæ Vniversalis de suis inferioribus; composita, quæ cum affirmatione; ac proinde hæc, est prædicatio naturæ Vniversalis (saltem materialiter) de inferioribus; non item illa.

CLXXXIX. Adverte 2°. R. P. Oviedum Log. Cōtrov. 3^a. Pūcto 6°. docere, Vniversale Metaphysicum fieri per solam præcisionem formalem; quia Vniversale Metaphysicum definit *Vnum aptum inesse multis per simplicem comparisonem*: Vniversale verò Logicum fieri per præcisionem formalem & comparisonem simplicem superadditam; quia Vniversale Logicum definit, *Vnum aptum inesse multis per comparisonem compositam*; undè vult, præcisionem formalem dare naturæ aptitudinem proximam ad comparisonem simplicem, & comparisonem simplicem eidem dare aptitudinem ad comparisonem compositam, sive prædicationem naturæ Vniversalis de inferioribus. Coincidit, quod P. Ioannes à S. Thoma, inter Recentiores celebris Thomista, Log. quæst. 3^a. art. 5°. dicit, Vniversale Metaphysicum fieri per præcisionem absolutam sine ulla comparisonem: Logicum verò per illam præcisionem & comparisonem simplicem, sive simplicis rationis, id est, relationis, quæ non est prædicationis actualis. Prima ratio ipsius est, quia Metaphysicus naturas sine relationibus; Logicus verò relationes cōsiderat. Secunda, quia præcisio requisita ad Vniversale Metaphysicum, non respicit multa tamquā terminum, ad quem natura tendit & ordinatur, sicut Logicum; sed tamquam terminum, à quo natura separatur.

CC. Adverte 3°. Thomistas & cum ipsis P. Ariagam Log. Disp. 5^a. communiter defendere naturam positā solā præcisione, & antè comparisonem simplicem illius ad sua inferiora, non esse proximè, positivè & completè Vniversalem in prædicando, sed remotè dumtaxat, negativè & incompletè: contrā quos fit

R E S O L U T I O I.

CCI. **D** Ico 1°. contra P. Oviedum: tam Vniversale Logicum, quā Metaphysicum fit per solam præcisionem formalem sine ulla comparisonem simplici, ita Durandus in 1^a. dist. 3.

p. 2°. q. 5. ad 2um. & in 2um. dist. 3. q. 7. Toletus Vniversalium q. 2. Videtur etiam D. Thoma loco infra citando.

CCII. Probatur 1°. quia, ex dictis Dub. 3°. Vniversale Logicum & Metaphysicum solo nomine distinguuntur: sed Metaphysicum, secundū ipsum, fit per solam præcisionem formalem, sine ulla comparisonem simplici; ergo & Logicum.

CCIII. Probatur 2°. quia sine ullo fundamento, & malè dicit Oviedus, Vniversale Metaphysicum in eo distingui à Logico, quod sit unum aptum inesse multis per comparisonem simplicem, Logicum verò per compositam; quia indè sequitur quamlibet causam productivam multorum effectuum, ac proinde *Petrum*, esse Vniversale in essendo, cum sit aptus inesse multis per simplicem comparisonem, id est, per comparisonem sui ad multos effectus: ergo, &c.

CCIV. Nec dicat Oviedus, se requirere præcisionem formalem naturæ à multis ad Vniversale Metaphysicum; quia omnino frustra eam requirit, cum ex una parte natura sit apta inesse multis per simplicem comparisonem à parte rei, & antè præcisionem formalem, ut patet; & ex aliā, ad Vniversale Metaphysicum tantum requiratur esse aptum inesse multis per simplicem comparisonem.

CCV. Probatur 3°. simplex comparatio non dat esse in multis, sed oppositum, videlicet esse extra multa: ergo sine fundamento, & malè dicit Oviedus Vniversale Metaphysicum in eo distingui à Logico, quod sit unum aptum inesse multis per comparisonem simplicem, &c. Sed per præcisionem formalem tale dici debet, juxta illud D. Thom. Opus. 5°. *Eadē natura, quæ singularis erat, efficitur postea Vniversalis, per actionem intellectus deparantis ipsam à conditionibus, quæ sunt hic & nunc.* Probatur antecedens, quia comparatio simplex fit cum respectu naturæ Vniversalis ad multa individua, qui respectus necessariò mediare debet inter duo sibi invicem extrinseca, ut constabit ex dicendis de Relatione, quæ est Ordo unus ad aliud; ergo, &c.

Confirmatur ex D. Thom. 1. p. q. 85. art. 2. ad 2um, per totum & loco statim citato.

R E S O L U T I O I I.

CCVI. **D** Ico 2°. contra RR. PP. Complut. Ioannem à Sancto Thoma, Didacum à Iesu, &c. tam Vniversale Logicum, quā Metaphysicum fit per præcisionem absolutam sine ulla comparisonem. Probatur 1°. ut antè, quia Vniversale Logicum & Metaphysicum solo nomine distinguuntur, sed Metaphysicum secundum ipsos fit per præcisionem absolutam sine ulla comparisonem, ergo & Logicum.

CCVII. Probatur 2°. refutatione rationū P. Ioan. &c. quæ tamen parum premunt: itaque ad 1°. Respondeo Logicum rectè considerare naturas ut uno conceptu confusibiles, & à multis abstrahibiles; licet eas non consideret ut naturas; quod nec facit Metaphysicus, sed Physicus; 1um verò ad formandum Vniversale Metaphysicum sufficit. Deindè non video cur potius Logicus consideret relationes, quā Metaphysicus; nam alii prædicamenta in Metaphysica, alii in Logica tractant. Ad 2°. Respondeo Vniversale Metaphysicum (formaliter scilicet & ut quo) sumptum pro conceptu confuso Vniversalificante, posse multipliciter considerari,

ut

ut constat ex dictis : ac 1° ut abstractivum & unificum ; 2° ut communificum & superiorificum ; id enim est ipsi ita proprium, ut sicut unio non potest unire materiam formae, quin uniat formam materiam ; ita conceptus confusus Universalis facere non potest abstractum & unum ex multis, quin simul faciat commune & superius multis : unde licet daremus isti Auctori, quod Universale Metaphysicum ut abstractum & unificum non respiciat multa tamquam terminum, ad quem natura tendit & ordinatur, sed tamquam terminum à quo natura separatur ; solum sequeretur idem sub diversa consideratione esse Universale Logicum & Metaphysicum ; non verò ad Logicum unam cognitionem comparativam requiri, quæ ad Metaphysicum non requiritur, ut docet.

CCV. Adde tamen præfatum Auctorem male docere, Universale Metaphysicum, non respicere multa tamquam terminum, ad quem natura tendit & ordinatur, sed tamquam terminum à quo natura separatur ; nam, si hoc verum esset, deberet, contra se & alios omnes, Universale Metaphysicum definire, unum factum ex multis, sive unum separatum à multis, & non, unum aptum inesse multis, ut patet.

RESOLUTIO III.

CCIX. Dico 3° contra Scotistas, Thomistas communiter, Rubium & Arriagã hic : natura, posita solâ præcisione, & ante comparisonem simplicem ipsius ad sua inferiora, est proximè, positivè & completè Universalis in prædicando.

CCX. Probatur, natura, posita solâ præcisione, & ante omnem comparisonem simplicem ipsius ad sua inferiora, habet sufficientem unitatem, identitificabilitatem, superioritatem, communitatem, &c. requisitam ad Universale in prædicando proximè, positivè & completè sumptum, ergò, &c. Probatur antecedens, quia illæ omnes denominationes sunt extrinsecæ, & tamquam à causa formali extrinsecè denominante, à præcisione formali considerata secundum proprietates, quæ illi conveniunt ex modo suo representandi objectum suum, juxta dicta Resol. 4ª Dub. 7° & hic Resol. 2ª sed illæ denominationes extrinsecæ sunt sufficientes ad Universale in prædicando proximè, positivè & completè sumptum, ergò, &c. Probatur minor solutione objectionis sequentis & refutatione aliarum sententiarum.

CCXI. Obijcies 1° non potest intellectus prædicare hominem v. g. de Petro & Paulo, vel de Petro potius quàm de Bucephalo, nisi prius noverit in conceptu hominis esse inclusos Petrum & Paulum tamquam partes potentiales, &c. sed talis cognitio haberi non potest, nisi per comparisonem simplicem hominis ad Petrum & Paulum, &c. ergò, &c. minor patet, probatur major, quia alioquin non apparet cur potius hominem de Petro & Paulo prædicaret, quàm de aliis v. g. cane & leone. Ità P. Arriaga loco citato, ergò, &c.

CCXII. Respondeo concedendo majorem & minorem, sed negando consequentiam : nam ex majore & minore solum sequitur, comparisonem naturæ Universalis ad sua inferiora, præter præcisionem, requiri ex parte intellectus, sive ut intellectus naturam Universalem prædicet de multis,

non verò requiri ex parte naturæ Universalis, sive ut natura sit apta proximè & positivè ex parte sua prædicari de multis ; unde cognitio illa comparativa, non facit naturam proximè prædicabilem de multis, sed intellectum proximè prædicativum naturæ ex parte sua proximè prædicabilis ; quod claret in simili : sicut enim negari non potest, me in tenebris esse proximè visivum, quia ex parte mea nihil mihi deest, ut sim visivus ; etsi negari possit, in tenebris objectum esse proximè visibile, defectu illuminationis se tenentis ex parte objecti, quæ toto cælo distinguuntur : ita negari non potest, naturam esse proximè prædicabilem de multis posita solâ præcisione ante omnem comparisonem simplicem ; licet negari possit intellectum tunc esse proximè prædicativum illius, defectu comparisonis simplicis illius ad inferiora, se tenentis per modum conditionis sine qua non, ex parte ipsius intellectus prædicantis, & determinantis album ad prædicationem speciei de individuo, ut hoc Album est album, aut accidentis de subiecto, ut paries est albus. ex his autem corruunt omnia fundamenta R. P. Poncii Log. disp. 3. q. 6.

CCXIII. Obijcies 2° ex R. P. Alamannio Log. q. 1. art. 5. Universale formaliter debet concipi ut unum in multis, & nõ tantum ut unum de multis : atqui hoc ultimum tantum habetur per abstractionem, & primum non nisi per comparisonem, ergò, &c.

CCXIV. Respondeo distinguendo majorem ; Universale formaliter in actu signato sive jam factum debet concipi ut unum in multis, concedo majorem : Universale in actu exercito sive quod fit, debet, &c. nego majorem ; sufficit enim ad Universale formaliter, quod multa sic concipiantur, ut in actu exercito conceptus fiant unum ; quia hoc præcisè posito, sic est unum de multis, ut sit unum in multis per aptitudinem proximam, utpote proximè aptum illis inesse per affirmationem, quod est esse Universale formaliter ; & non tantum fundamentaliter, ut docet Alamannius.

DUBIUM XI.

An fieri possit Universalis formaliter per potentiam animæ ab intellectu distinctam.

CCXV. Antè Resolutionem. Suppono 1° hic nõ quæri, an Deus & Angeli facere possint Universalis formaliter ; tum quia id imprimis de Deo resolvendum, juxta dicta Tractatu primo Disp. 1^a Dub. 3. tum quia Angeli, ut in se nequidem cognitione immediatâ videntur duo distincta realiter confundere posse ; sed rerum essentias qualibet suâ cognitione ob suâ perspicacitatem distinctè penetrare debere. Dixi, saltem cognitione immediatâ, nam cognitione mediatâ, id est, mediantibus cognitionibus necessariis, quas immediatè attingunt, verisimilius posse, docent Theologi.

CCXVI. Suppono 2° hic etiam non quæri, aut Dubium non procedere de intellectu, quia intellectum possibilem, id est, per speciem expressam posse illud facere, manifestum est ex hucusque dictis ; sed de voluntate, visu, tactu, &c. Dubium hoc à paucis agitur, re tamen benè examinata difficilior est, quàm esse videatur ; imò P. Arriaga profundissimè sanè Philosophus in ejus resolutione

ne sibi non constare videtur; nam, cum Disp. 4^a n. 16. Log. dixisset, *Constat aperte Universale nec de facto dari, nec dari posse de potentia absoluta independentem ab intellectu*, Disp. 5. num. 41. dicit, *Quare ar-
tror eas, potencias* (scilicet voluntatem, visum, &c.) *posse in rigore constituere Universale, etiam predicabile*, ac proinde dicit, dari posse Universale independentem ab intellectu, quod rejicit num. 42. *Reintellecta*, (id est, attendendo ad id, quod Universale debeat fieri à potentia per quam predicatur, (in quo petit principium,) *Dico, cum communi, absolute ab eis potentiis non fieri Universale*. Hoc præmissis sit

RESOLUTIO I.

CCXVII. **D**ico 1° contra RR. PP. Arriagam, Oviedum, Comptum & alios, datur Universale formaliter per voluntatem. Ita P. Hurtadus. Disp. 5. Metaph. 5.

CCXVIII. Probatur, quia voluntas potest amare hominē ut sic, sive Petrum & Paulum ita confusē, ut in amando non distinguat inter Petrum & Paulum: sed tunc revera facit Universale formaliter, ergo, &c. Probatur minor, quia voluntas per ipsum amorem dat multis unitatem extrinsecam amati, præter quam, & multa, Universale formaliter nihil requirit, ergo, &c.

CCXIX. Confirmatur, certum est, voluntatem ferri in objectum, eo modo, quo ab intellectu proponitur, sed potest intellectus multa amabilia voluntati proponere per modum unius amabilis; ergo & voluntas fertur in illa multa per modum unius: atqui talis actus voluntatis dat multis unitatem extrinsecam voliti; nec aliud ad Universale formaliter requiritur, ergo, &c.

CCXX. Objicies 1°. Universale debet esse prædicabile de multis; sed istud factum à voluntate, non erit prædicabile de multis; ergo, &c. Probatur minor; quia, sicut non est voluntatis prædicare, affirmare, &c. sed intellectus; ita nec est voluntatis dare esse prædicabile, ergo, istud Universale non erit prædicabile de multis.

CCXXI. Respondeo negando minorem, ad ejus probationem Respondeo 1° esse disparitatem, eo quod sit proprium intellectus affirmare sive prædicare, non verò dare prædicabile; nam Petrus v. g. habet à seipso, quod sit hoc prædicabile de seipso, & homo in sententia Platonis, Scoti, Fonseca. Soncinæ & aliorum, habet independentem ab intellectu, quod sit de Petro & Paulo v. g. prædicabilis, non potest tamen nisi per intellectum, in ipso forum sententia, de illis prædicari; neque hoc obstat, quia prædicari non magis est de essentia prædicabilis, quam videri sit de essentia visibilis, imò eodem modo se habet intellectus ad prædicabile, sicut visus ad visibile. Ex quo

CCXXII. Respondeo 2° retorquendo argumentum in visum; sicut non est luminis & coloris videre, sed visus; ita nec est luminis aut coloris dare esse visibile? Sequela ista merito absurdam reputaris; ergo & hanc tuam; sicut non est voluntatis affirmare sive prædicare, ita nec est voluntatis dare esse prædicabile, merito absurdam reputaris. Hinc autem

CCXXIII. Confirmo Resolutionem, sicut datur visibile formaliter, imò & proximè, per aliud, quam per visum, licet videri non detur nisi per visum; ita datur prædicabile formaliter, imò &

proximè, etiam de multis, per potentiam aliam, quam per intellectum, nempe per potentiam omnem, quæ dat multis unitatem, ac proinde per voluntatem, licet prædicari non detur nisi per intellectum.

CCXXIV. Objicies tamen 2°. voluntas non facit Universale, sed supponit factum, ergo, &c. Probatur antecedens, quia dum voluntas hominem ut sic, vel Petrum & Paulum confusē amat, supponit Petrum & Paulum confusē cognitos tamquam unum in ratione amabilis, & ita sibi representatos, ac per consequens Universale factos, ergo præsupponit Universale factum; probatur assumptum, quia voluntas non fertur in incognitum.

CCXXV. Respondeo negando antecedens pro 1ª parte, ad 2^{am} verò illius partem distinguo; voluntas supponit Universale ab intellectu factum, & hoc sensu non facit, concedo antecedens; voluntas supponit Universale à se factum, & hoc sensu non facit, nego antecedens: licet enim, dum intellectus objectum voluntati proponit per cognitionem confusē multa per modum unius amabilis representantem, faciat Universale intellectiōis; voluntas tamen superveniens, per actum amoris confusū facit Universale volitionis non factum; inter quæ Universalia est hoc discrimen, quod Universale intellectiōis habeat unitatem extrinsecam intellectiōis sive cognitionis; Universale verò volitionis unitatem extrinsecam volitionis sive amoris v. g.

CCXXVI. Objicies 3°. ex R. P. Oviedo hinc, volitio non proponit intellectui suum objectum prædicabile, ergo non facit prædicabile.

CCXXVII. Respondeo, me non satis intelligere, quid importet illud *proponit*. si enim Oviedus velit, volitionem non facere ut objectum sit proximè prædicabile per intellectum, nego antecedens; nam id non minus facit volitio, quam lumen & color faciat objectum esse proximè visibile per visum: si verò velit volitionem non facere ut intellectus sit naturæ Universalis factæ per voluntatem proximè prædicativus de suis inferioribus, concedo antecedens; sed sicut ad hoc, ut objectum coloratum & illuminatum sit proximè visibile, impertinens est, quod visus sit ex parte sua proximè, visivus, per apertionem videlicet palpebrarum; ita ad hoc ut Universale volitionis sit proximè prædicabile de multis, impertinens est, quod intellectus sit proximè prædicativus per conditiones ex parte sua requisitas: unde, juxta hunc sensum, concessio antecedente, nego consequentiam.

RESOLUTIO II.

CCXXVIII. **D**ico 2°, contra PP. Arriagā, Oviedum, Comptonum & alios, datur Universale formaliter per sensus externos, visum, tactum, &c. Ita P. Hurtadus. Disp. 5. Metaph.

CCXXIX. Probatur ipsa experientia, sæpè tangimus duos nummos per modum unius, &c. sed 1us actus dat multis unitatem extrinsecam tactus: 2us unitatem extrinsecam visus, ergo faciunt Universale formaliter; ac per consequens datur Universale formaliter per sensus externos. Probatur consequentia, quia ad Universale formaliter, nihil præter multitudinem realem & unitatem extrinsecam, quæ per illos habetur, requiritur, ergo, &c.

CCXXX.

ccxxx. Confirmatur à pari, ex voluntate juxta Resolutionem 1^{am}.

ccxxx. Obijcies tamen 1°, cum P. Arriaga loco citato, si per visionem vel intuitum confusum posset fieri Univerfale, posset & per actum intuitivum quantumcumque distinctum & clarum; sed hoc non admittitur, ergo &c. Probatur sequela, quia, quantumcumque distinctus intuitus non distinguit inter hæcceitates; nam qui intuetur aquam quæ movetur, cujus motum non percipit, diversas aquas confundit, & adeo confusè videt, quasi essent una: item qui videt, duas albedines fundamentaliter similes, successivè sibi repræsentatas, eas confundit, & dicit esse unam & eandem, ergo, &c.

ccxxxii. Respondeo negando sequelam, nã ne quidem per quemcumq; actum confusum potest fieri Univerfale; sed per confusum dumtaxat multorum per modum unius, & non per confusissimum unius tantum, juxta dicta dub. 8°: ad ejus probationem, concedo, in exemplis allatis visum non distinguere inter hæcceitates; nego tamen intuitum tunc facere Univerfale, quia non datur ibi una visio multarum aquarum aut albedinum realiter, sed dantur tot visiones, quot objecta successivè diversa, etenim visus instanti A. attingit partem aquæ sibi præsentem per visionem A. instanti B. partem aquæ succedentem per visionem B. distinctam. Idem dic de albedinibus; vel potius dic, visum ab initio clarè & distinctè attingisse hæcceitates aquæ ut distinctas à terra & similibus corporibus adjacentibus, quia semper illam ab illis distinxit; licet ejus ubicationes diversas successu motus acquisitas non attingerit, quia in se non sunt visibiles; actus verò non dicitur confusus aut distinctus per hoc, quod res ejusdem naturæ imperceptibiliter, naturaliter aut supernaturaliter, mutatas confundat aut distinguat; sed per hoc, quod res diversæ speciei aut naturæ ejusdem, perceptibiliter diversas confundat aut distinguat: alioqui nullos haberemus actus distinctos naturaliter; quia naturaliter inter hæcceitates rerum ejusdem speciei distinguere non possumus.

ccxxxiii. Obijcies 2°, ex P. Comptono Log. Disp. 29. Sect. 3^a. secundum hanc sententiam, equus aut aliud brutum quodcumque facere posset Univerfale, & secundum eandem sententiam, equus videns confusè colorem, videt colores omnes, qui jam sunt in quacumque mundi parte, in centro terræ, apud antipodas, &c. nam æquè indistinguit ab illis, ac à cæteris omnibus; quæ ita vel ipsis sensibus, & communi Philosophorum Doctrinæ re-

pugnant, ut quivis, vel hoc nomine, ab amplectenda hac sententia deterri debeat, ergo, &c.

ccxxxiv. Respondeo concessa 1^a sequelâ, negando 2^{am}, quia qui confusè videt hunc colorem, non videt positivè confusè omnes colores; sed negativè, id est, non videt hunc esse ab illis distinctum; quod ad faciendum Univerfale non sufficit, ut constat ex Dub. 8°, & antè Dub. 7ⁱ. Resol. 4^a. unde Comptoni exaggeratio non sufficit, nisi ut vel de ipsius Doctrina hoc in puncto meritò diffidatur.

ccxxxv. Addo tamen, inter disputandum semper supponi debere, juxta communem omnium Philosophorum sententiam, non dari Univerfale formaliter per voluntatem & potentias externas; quia alioqui oporteret distinctiones voluntatis, visionis, tactus, &c. inter gradus Metaphysicos admittere, quod est inauditum, licet verum, idque multum argumentantes aut defendentes turbaret. semper tamen negare debemus, non dari Univerfale formaliter extrâ conceptum, per voluntatem & potentias externas, ubi de illo expressus est sermo. Si autem roges, quid senserit D. Thomas: Respondeo videri nobis omnino consentire Opusc. 43. cap. 6. ubi ait: *Conjunctorum secundum rem visus vel alius sensus potest unum apprehendere, alio non apprehenso*; ergo & duo per modum unius. Dum autem alibi contrarium docere videtur, ut 1. p. q. 12. art. 4. in corp. solum vult, sensus illos non ferri in Univerfale ut tale, sive secundum quod (ut ibidem ait) *abstrahitur, quod est connaturale intellectui & supra facultatem sensus*. Ex his

ccxxxvi. Colliges, non minùs dari præcisiones intuitivas, auditivas, &c. quàm intellectuales, quod rectè notavit P. Molina in albedine miraculosè suffecta in alterius locum, de qua supra: nec rectè respondetur, per intellectum fieri præcisiones, quia intellectus non attingit objectum sicuti est in se; non verò per visum & cæteras potentias externas, quia attingunt objectum sicuti est in se: nam contrà est, quod etiam intellectus attingat objectum sicuti est in se, juxta illud Ioan. 2°. *Videbimus eum sicuti est*. & tamen probabilius est in Theologia, visionem Dei in Beatis esse præcisivam. Deinde datur præcisio intellectualis vera, ergo intellectus non minùs attingit objectum sicuti est, quàm potentia externæ. Antecedens patet, & inde etiam consequentia, quia juxta Aristotelem 1. de interpret. cap. ultim. *Propositio* (& idem est de præcisione) *ab eo quod res est, vel non est*, (sive ab eo, quod rem attingat, sicuti est, vel aliter quàm est) *est vera vel falsa*.

DISPUTATIO SECVNDA

De Universalis in Specie.

D V B I V M I.

Quodnam sit definitum in definitione Universalium.

ccxxxvii. **A**ntè Resolutionem Suppono 1°. genus, speciem & cætera Univerfalia esse concreta quædam ex natura si-

ve 1^a. intentione objectiva tamquam subiecto, & genereitate, specieitate, &c. sive 1^a. intentione formali generis, speciei, &c. tamquam formâ.

ccxxxviii. Suppono 2°, concreta significare subiectum in recto, id est, nominativo casu; formam verò in obliquo, id est, alio, quàm nominativo casu: nam si quærat, *quid Univerfale?* Respondebitur, *est natura habens Univerfalitatem*: ubi natura sive subiectum exprimitur in recto, Univerfalitas